

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření školského zařízení zabývajícího se speciálním vzděláváním

Financial Management of the Educational Facility Dealing with Special Education

Student: Blanka Mrázková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Anna Juřicová, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Blanka Mrázková**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Téma: **Hospodaření školského zařízení zabývajících se speciálním vzděláváním**
Financial Management of the Educational Facility Dealing with Special Education

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika speciálního vzdělávání
 3. Analýza hospodaření školského zařízení
 4. Zhodnocení hospodaření školského zařízení
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Praha: Triton, 2008. 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0.

LECHTA, Viktor. *Základy inkluzivní pedagogiky: dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole*. Praha: Portál, 2010. 435 s. ISBN 978-80-7367-679-7.

SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika: prevence a diagnostika, terapie a poradenství, vzdělávání osob s různým postižením, člověk s handicapem a společnost*. Praha: Grada Publishing, 2007. 160 s. ISBN 978-80-247-1733-3.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

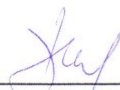
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Anna Juřicová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Čestné prohlášení

„Mistopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Hospodaření školského zařízení zabývajícího se speciálním vzděláváním vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně na základě literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury.“

V Ostrava dne 6. 5. 2016

Blanka Mrázková

Obsah

Úvod	5
2 Charakteristika speciálního vzdělávání	7
2.1 Vzdělávání	7
2.1.2 Zásady a cíle vzdělávání	7
2.2 Formální vzdělávání	8
2.3 Neformální vzdělávání	8
2.4 Školství	8
2.5 Předškolní vzdělávání	9
2.6 Základní vzdělávání	9
2.7 Střední vzdělávání	10
2.8 Vyšší odborné vzdělávání	11
2.9 Vysokoškolské vzdělávání	11
2.10 Školská zařízení	12
2.11 Postavení školství ve veřejném sektoru	13
2.12 Hospodaření	13
2.12.1 Hlavní činnost	13
2.12.2 Doplnková činnost	14
2.13 Financování škol a školských zařízení	14
2.14 Speciální pedagogika	15
2.15 Různé postoje společnosti k znevýhodněným osobám	15
2.16 Současná speciální pedagogika	16
2.17 Předsudky	17
2.18 Základní pojmy speciální pedagogiky	18
2.19 Integrace a inkluze	18
2.19.1 Přístupy v sociální integraci	19
2.19.2 Inkluze	19

2.20 Speciálně pedagogická diagnostika.....	21
2.21 Rodina s postiženým členem.....	23
2.21.1 Základní styly rodinné výchovy.....	23
2.22 Integrace znevýhodněného žáka do běžné školy.....	24
2.23 Základní škola praktická	24
2.24 Základní škola speciální	25
3 Analýza hospodaření školského zařízení	26
3.1 Základní údaje o školském zařízení	26
3.1.2 Historie školy	27
3.1.3 Uspořádání školy.....	28
3.1.4 Zaměstnanci školy.....	30
3.2 Školní rok 2010/2011	31
3.3 Školní rok 2011/2012	37
3.4 Školní rok 2012/2013	41
3.5 Školní rok 2013/2014	45
3.6 Školní rok 2014/2015	51
4. Zhodnocení hospodaření školského zařízení ve školních letech 2010 - 2015	57
5 Závěr.....	62
Seznam použité literatury	64
Elektronické zdroje	64
Interní materiály školy	65
Zkratky	66
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	

Úvod

Moje téma pro zpracování bakalářské práce zní Hospodaření školského zařízení zabývajícího se speciálním vzděláváním. Školství je jedním z nejdůležitějších odvětví veřejného sektoru. Je vymezeno **zákonem č. 564/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)**. Hlavním úkolem školství je výchova a vzdělávání jedince, ale i celé populace. Tato politika disponuje ještě mnoha dalšími funkcemi. Snaží se začleňovat žáky a studenty do společnosti, poskytuje jim odborné znalosti a dovednosti, které jim pomáhají při výkonu určitého povolání. Tato právní norma dále vymezuje a provádí dozor a kontrolu nad nezletilými, poskytuje jim nové poznatky a informace a zajišťuje jejich kulturní poznání tradic. Vzdělávání patří mezi základní lidské potřeby, prostřednictvím formy učení člověk získává zkušenosti, znalosti a dovednosti. Výsledkem vzdělávání je vzdělání, jež je souhrnem všech jeho poznatků, které mu slouží po celý jeho život. Pomáhá mu to získat potravu, ubytování a schopnost prosadit se na trhu práce. Bez kvalitního vzdělání jsou totiž možnosti jedince v oblasti sociálního, finančního a rodinného kapitálu vysoce omezené. Proto je v ČR uplatňována zásada rovného přístupu ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace, která je ukotvena ve výše zmíněném zákoně. Každý člověk je totiž jiný, má jiné schopnosti a inteligenční potenciál. Tento fakt vyžaduje individuální přístup a možnosti vzdělávání, protože stejná forma vzdělávání nemůže být účinná pro všechny, zejména jedná-li se o znevýhodněné jedince. Ne vždy je prospěšné pro znevýhodněné dítě jeho integrace v běžné základní škole, proto se v průběhu let postupně začala rozvíjet mladá vědní disciplína, která je v naší zemi označována jako speciální pedagogika, která se zaměřuje na výchovu a vzdělávání postižených či znevýhodněných lidí a snaží se o jejich socializaci a maximální rozvoj. Spolu se speciální pedagogikou působí inkluzivní politika, která má za úkol vytvořit podmínky, kdy se škola bude přizpůsobovat žákovi a ne, aby se žák přizpůsoboval škole jako v případě necitlivé integrace žáka do běžné školy. Podle **Listiny základních práv a svobod** mají všichni občané právo na vzdělání.

Cílem práce je charakterizovat vzdělávací systém České republiky, vymezit postavení speciálního vzdělávání v rámci České republiky a zhodnotit hospodaření školského zařízení, konkrétně ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín, která se zabývá speciálním vzděláváním.

V návaznosti na cíl je bakalářská práce rozdělena do tří tematických kapitol doplněných o úvod a závěr.

První kapitola je teoretická a je zaměřena všeobecně na charakteristiku vzdělávacího systému v České republice. Je zde uvedena základní definice vzdělávání, školou zřízená školská zařízení, její hospodaření v podobě hlavní, ale i doplňkové činnosti a její financování. Dále je zde podrobněji nastíněno speciální vzdělávání, které se zabývá vzděláváním znevýhodněných žáků. Tato oblast je zaměřena na integraci a inkluzi žáků. První kapitola dále uvádí různé postoje společnosti k znevýhodněným jedincům, předsudky intaktních lidí (nepostižených), přístupy rodiny k těmto znevýhodněným dětem a základní styly rodinné výchovy. Jsou zde uvedeny i školská zařízení, které jsou určena pro děti s různým znevýhodněním.

Druhá kapitola, jak sám název napovídá, se zabývá konkrétním školským zařízením. V úvodu této kapitoly je popsána ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín. Je zde uvedena její historie, základní údaje, ale také i základní nabídka vzdělávacích programů. Hlavní oblastí této kapitoly je analýza hospodaření této školy. Jsou zde uvedeny počty zaměstnanců školy a žáků na základě, kterých se odvíjí množství peněžních prostředků, se kterými škola disponuje. Škola také získává velké množství peněžních prostředků z realizací projektů, které jsou v této kapitole také uvedeny.

Poslední kapitola je věnována zhodnocení hospodaření daného školského zařízení ve školních letech 2010-2015. Je zde souhrnně popsáno hospodaření školy za sledované období. Konkrétně je zde uveden vývoj souhrnného počtu žáků školy, zaměstnanců, získané sponzorské dary, náklady na jednoho žáka a konečný výsledek hospodaření za sledované období.

Pro dosažení cíle jsem v bakalářské práci použila metodu dedukce, metodu komparace, syntézy a analýzy.

Bakalářská práce vychází z nastudované problematiky z legislativních pramenů, odborných článků, z konzultací s odborníky a z interních dokladů organizace.

2 Charakteristika speciálního vzdělávání

Součástí vzdělávání je vyučovací proces, ve kterém vystupuje učitel, žák a učivo. Podle toho, čeho se chce daným procesem dosáhnout, se stanoví výchovně vzdělávací cíle, podle kterých se vzdělávají daní žáci.

2.1 Vzdělávání

Vzdělávání patří mezi základní lidské potřeby, je to proces získávání zkušeností, dovedností a znalostí, které člověk získává prostřednictvím učení. Výsledkem tohoto procesu je vzdělání, které je systémem vědomostí člověka, jež mu pomáhá rozvíjet jeho poznávací a praktické činnosti, čímž se kultivují jeho vlastnosti a ovlivňují jeho postoje. Získané poznatky mu slouží pro celý jeho další život a je základem pro možnost zapojení se do ekonomických, kulturních a sociálních aktivit a pomáhá mu získat potravu, ubytování apod. Bez kvalitního vzdělání jsou možnosti jedince v oblasti sociálního, finančního a rodinného kapitálu omezené.

Každý jedinec má jinou schopnost se vzdělávat, má jiný potenciál a proto je důležité dosahovat u jedinců takové úrovně vědomostí, aby měli takové dovednosti a návyky, které jsou v dané společnosti považovány za vzdělání.¹

Za kvalitní vzdělávání se považuje vzdělávání, které pracuje s každým dítětem jednotlivě a umožňuje mu dosáhnout jeho plný potenciál.²

2.1.2 Zásady a cíle vzdělávání

„Vzdělávání je založeno na zásadách rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana.“³

Existují dva druhy vzdělávání a to formální a neformální vzdělávání.

¹ VLČKOVÁ, Kateřina. *Pracovní podkladový materiál k výuce*. Brno, 2012. Masarykova univerzita Brno.

² MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Manuál UNICEF ze dne 18. listopadu 2015*[online]. MŠMT [18. 11. 2015] dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/kvalitni-vzdelavani-je-vzdelavani-ktere-prcuje-s-kazdym>

³ 561/2004 Sb. ŠKOLSKÝ ZÁKON §2 (1) a)

2.2 Formální vzdělávání

Formální vzdělávání znamená získání určité předem stanovené úrovně vzdělání a je získáváno prostřednictvím vzdělávací soustavy. Výsledkem vzdělávání je vysvědčení, diplom, výuční list atd., který poskytuje dosažení určitého stupně vzdělání. Toto vzdělávání nám umožňuje postupovat do dalších stupňů vzdělávání nebo nám usnadní uplatnění na trhu práce.

2.3 Neformální vzdělávání

Neformální vzdělávací systém je zpravidla dobrovolný. Nevede k ucelenému školskému vzdělání, jedná se pouze o organizované výchovně vzdělávací aktivity, které zájemcům umožňují rozvoj životních zkušeností, dovedností a zájmů. Neformální vzdělávání převážně provádí sdružení dětí a mládeže, střediska volného času, vzdělávací agentury nebo nestátní neziskové organizace.⁴

2.4 Školství

Součástí vzdělávací politiky každého státu je školství. Každý stát se snaží udržovat kvalitní úroveň školství, protože jednotlivé typy škol mají vliv na hospodaření, kulturu a rozvoj dané země, protože vzdělaní lidé zajišťují produkci kvalitních statků, snadněji se adaptují na měnící se poměry na trhu práce, lépe zvládají moderní technologii a mají podstatný vliv na hospodářský rozvoj.⁵

⁴ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *MŠMT: Formální a neformální vzdělávání ze dne 20. 11 2015* [online]. MŠMT [20. 11. 2015] dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/neformalni-vzdelavani-1>

⁵ PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, 555 s. ISBN 80-7357-052-1. str. 267

Tab. 2.1 Schéma vzdělávacího systému České republiky

Preprimární vzdělávání	3-6 let	Mateřské školy
Primární vzdělávání	6-11 let	První stupeň základní školy
Nižší sekundární vzdělávání	11-15 let	Druhý stupeň základní školy
Vyšší sekundární vzdělávání	Od 15 let	Střední vzdělávání všeobecné, s maturitou Střední vzdělávání odborné, s maturitou Střední vzdělávání odborné s výučním listem Střední vzdělávání odborné, se závěrečnou zkouškou
Post-sekundární vzdělávání	Od 19 let	Nástavbové studium odborné, s maturitou
Terciální vzdělávání	Od 19 let	Vyšší odborné vzdělávání Vysokoškolské vzdělávání: - Bakalářský studijní program - Magisterský studijní program - Doktorský studijní program

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání a Český statistický úřad, vlastní zpracování

2.5 Předškolní vzdělávání

Provádí se především v mateřských školách, které mohou navštěvovat děti ve věku od 3 do 6 let. Toto vzdělávání není povinné, avšak je pro dítě důležité, pomůže mu se lépe a rychleji integrovat do společnosti a má to především výchovný charakter. Předškolní vzdělávání neprobíhá jen v klasických mateřských školách, ale i ve speciální mateřské škole, v přípravném stupni (pomocné školy), v přípravném ročníku speciální základní školy a zvláštní školy nebo v přípravné třídě pro děti ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí. Hovoříme zde o preprimárním vzdělávání.

2.6 Základní vzdělávání

Na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině navazuje základní vzdělávání, které je jediným školským stupněm vzdělávací soustavy, kde je zavedena povinná školní docházka, jejíž délka je stanovena na 9 let. Hlavním důvodem, je snaha o vytvoření základu pro celoživotní učení u celé populace. Je zde poskytováno primární vzdělávání, které je považováno za počátek systematického studia jako např. čtení, psaní a počítání. Dále je přípravou na další odborné vzdělávání. Naprostá většina těchto žáků navštěvuje státní základní školy, ale mají možnost nastoupit do soukromé základní školy nebo církevní

základní školy. Základní školu navštěvují žáci od 6 do 15 let. Je tvořena 9 ročníky, které se člení na dva stupně. První stupeň tvoří 1.–5. ročník a druhý stupeň tvoří 6.–9. ročník. Žáci mohou v 6. nebo 8. ročníku na základě přijímacího řízení přejít na víceleté gymnázium, popř. na konzervatoř. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být v rámci integrace začleněni v běžných třídách, záleží to, ale na stupni jejich postižení. V rámci speciálního vzdělávání se zřizují ve školách jednotlivé třídy s upravenými vzdělávacími programy nebo se zřizují základní školy speciální pro žáky s těžkým mentálním postižením, pro žáky s více vadami a žáky s autismem. Ukončením základního vzdělávacího programu žáci získávají základy vzdělání. Jež je označována jako nižší sekundární vzdělávání nebo druhý stupeň základního vzdělávání.

2.7 Střední vzdělávání

Připravuje žáky na budoucí povolání nebo na výkon pracovní činnosti. Je předpokladem pro plnohodnotný osobní a občanský život. Podněcuje žáky na samostatné získávání informací, navíc rozvíjí jejich vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání. **Střední vzdělání se uskutečňuje ve třech oddělených druzích škol: všeobecné vzdělání** získají žáci na gymnáziu, **odborně technické, ekonomické, zemědělské, umělecké apod.,** převážně na středních odborných školách a **učňovské vzdělání** na středních odborných učilištích. Střední vzdělávání nejčastěji využívají žáci v rozmezí věku 14-16 let.

Ukončením tohoto vzdělávacího programu mohou žáci získat:

Střední vzdělání za předpokladu, že úspěšně ukončí tento vzdělávací program, který bývá obvykle stanoven na 1–2 roky. Tento stupeň vzdělání spadá pod realizaci středního odborného učiliště a střední odborné školy.

Střední vzdělání s výučním listem získají žáci úspěšným ukončením programu s délkou 2-3 roky. Tento stupeň vykonávají střední odborná učiliště a střední odborné školy s obory, které jsou zaměřeny odborně a připravují žáky na přímý vstup na trh práce.

Střední vzdělání s maturitní zkouškou získají žáci na základě úspěšného ukončení vzdělávacího programu, který je stanoven na 4 roky. Po absolvování tohoto programu mají možnost se přihlásit ke studiu na vysoké škole nebo na vyšší odborné škole, popřípadě jsou připraveni na přímý vstup na trh práce. Jedná se o vyšší sekundární vzdělávání.

2.8 Vyšší odborné vzdělávání

Uskutečňuje se na vyšších odborných školách popřípadě na konzervatoři. Na vyšších odborných školách má vzdělávání rysy vysokoškolského vzdělání, ale nemají takové postavení. Podmínkou pro přijetí na vyšší odbornou školu je ukončení středního vzdělání s maturitou. Součástí tohoto vzdělávání je dlouhodobá odborná praxe studentů a tento program je ukončen absolutoriem tzn. závěrečnou zkouškou, která je tvořena kromě odborných předmětů i zkouškou z cizího jazyka včetně obhajoby absolventské práce. Po úspěšném ukončení studia mají absolventi možnost využívat označení „diplomovaný specialista“, které se uvádí za jménem. Zřizovatelem vyšší odborné školy může být kraj, ministerstva, soukromé osoby nebo církve. Nemají žádné samosprávné orgány

2.9 Vysokoškolské vzdělávání

Nabízí vrcholné vzdělání prostřednictvím vzdělávací, vědecké nebo umělecké instituce, které neposkytují jenom vysokoškolské vzdělání, ale mají právo svým absolventům udělovat akademické tituly. Vysoké školy podporují nezávislé poznání studentů a jejich tvůrčí činnosti. Hlavním úkolem je rozvíjet jejich dosažené poznání a poskytovat studentům profesní kvalifikaci. **V České republice existují tři typy vysokých škol a to veřejné, státní a soukromé.** Typický věk studentů při vstupu do tohoto programu je od 17–20 let.

Existuje třístupňová struktura vysokoškolského studia: bakalářské, magisterské a doktorské studijní programy.

Pro přijetí na vysokou školu musí student splňovat dvě hlavní podmínky. První podmínkou je ukončení středního vzdělání s maturitou a druhou je úspěšné vykonání přijímací zkoušky.

Studium je ukončeno státní zkouškou, jejíž součástí je obhajoba bakalářské práce u bakalářského studia a obhajoba písemné diplomové práce u navazujícího studia. Jedná se o první stupeň terciárního vzdělávání, druhý stupeň terciárního vzdělávání vede přímo k vědecké kvalifikaci.⁶⁷⁸

⁶ REKTORÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2002, 246 s. ISBN 80-86119-60-2.

⁷ Národní přířazovací zpráva České republiky.

⁸ NÁRODNÍ ÚSTAV PRO VZDĚLÁVÁNÍ. *Vzdělávací systém ČR ze dne 21. 11. 2015*. [online] NUV [21. 11. 2015] Dostupné z: <http://www.nuv.cz/uploads/Periodika/ZPRAVODAJ/1999/ZP9904Pa.pdf>

2.10 Školská zařízení

Školská poradenská zařízení zajišťují informační, diagnostickou a poradenskou činnost pro děti, žáky, studenty a jejich zákonné zástupce. Je jim poskytnutá odborná speciálně pedagogická a pedagogicko-psychologická pomoc, která slouží pro preventivní výchovu dětí a napomáhá při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů při přípravě na budoucí povolání.

Školská ubytovací zařízení umožňují celodenní výchovu, ubytování a stravování dětí v blízkosti jejich školy.

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťují osvětovou činnost pro žáky, studenty a pedagogické pracovníky a to v oblasti výchovné, vzdělávací, zájmové, popřípadě tematicky rekreační akce.

Zařízení školního stravování mají děti, žáci a studenti možnost využívat v době pobytu ve škole. Stravování může být zajištěno i pro zaměstnance škol a školských zařízení a stravovací služby i pro další osoby a to za úplatu.

Školská účelová zařízení napomáhají školám a školským zařízením zajišťovat poradenské, informační nebo ekonomické služby. Poskytují odborné, studijně pracovní, knihovnické a informační služby pro žáky, studenty a zaměstnance, které jsou poskytovány mimo vyučování a jsou předpokladem pro zájmovou činnost výše uvedených osob. Vzdělávání zajišťují pedagogičtí pracovníci. Existují i nepedagogičtí pracovníci, ti ale zajišťují pouze chod školy. Aby škola a školská zařízení mohla vykonávat svojí činnost. Tato zařízení jsou povinna se zapsat do školského rejstříku.

Školy a školská zařízení jako školské právnické osoby popřípadě příspěvkové organizace může založit kraj, obec nebo dobrovolný svazek obcí. Podle zvláštního právního předpisu je může zřizovat i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR jako školské právnické osoby nebo státní příspěvkové organizace. Školy a školská zařízení jako organizační složku státu, může zřídit Ministerstvo obrany ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Registrované církve a náboženské společnosti mohou na základě získaného oprávnění zřizovat církevní školy. Právnické osoby a fyzické osoby mohou také zřizovat školy a školská zařízení na základě zvláštních předpisů.

V České republice je vyučovacím jazykem jazyk český, v některých případech může MŠMT povolit vyučování některých předmětů v cizím jazyku. V obcích, kde je zřízen výbor pro národnostní menšiny a přihlásí se tam minimálně zákonem stanovený počet dětí, musí obec, kraj, popřípadě ministerstvo zajistit třídu v mateřské, základní, popřípadě střední škole, kde budou mít možnost výuky v jejich rodném jazyce.⁹

2.11 Postavení školství ve veřejném sektoru

„Školství je jedním z důležitých odvětví veřejného sektoru, které produkuje převážně veřejné (kolektivní) statky a rozhodujícím způsobem tak přispívá ke kultivaci lidského potenciálů.“¹⁰

Služby, které poskytují školské instituce rozhodně nelze označovat za čisté veřejné statky, protože je možné vyloučení ze spotřeby jednotlivců například v případě, že vzniká tlak na kapacity škol zapříčiněného vzrůstajícím počtem studentů. Navýšení kapacit za stejných podmínek by znamenalo snížení kvality spotřebitelů. Velká část školských služeb je poskytována veřejně, ale nezanedbatelnou roli zde hrají i soukromé školy. Ve školství se dá také setkat se statky pod ochranou, které se vztahují především na základní školství, které jsou ze zákona povinny spotřebovávat.¹¹

2.12 Hospodaření

„Příjmy školské právnické osoby jsou zejména finanční prostředky ze státního rozpočtu, finanční prostředky z rozpočtů územních samosprávných celků, příjmy z hlavní a doplňkové činnosti, finanční prostředky přijaté od zřizovatele, úplata za vzdělávání a školské služby, dotace na úhradu výdajů, dary a dědictví.“¹²

2.12.1 Hlavní činnost

Školská právnická osoba svůj majetek používá pro účely hlavní činnosti. Rozpočet **hlavní činnosti** může obsahovat pouze příjmy a výdaje týkající se hlavní činnosti. Výsledek hospodaření se tvoří jako součet výsledku hospodaření z hlavní činnosti a zisku z doplňkové činnosti po zdanění. Vzniklý výsledek hospodaření se používá nejprve na úhradu případné ztráty z hlavní činnosti minulých let a až potom se z něj vytváří peněžní fondy.

⁹ 561/2004 Sb. ŠKOLSKÝ ZÁKON

¹⁰ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2., přeprac.* vyd. Praha: ASPI, 2005, 555 s. ISBN 80-7357-052-1. str. 256

¹¹ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2. Přeprac.* vyd. Praha: ASPI, 2005, 555 s. ISBN 80-7357-052-1. str. 256

¹² 12561/2004 Sb. ŠKOLSKÝ ZÁKON §133 (1)

2.12.2 Doplnková činnost

Školská právnická osoba v doplňkové činnosti vykonává činnosti, které navazují na její hlavní činnost, nesmí však být v rozporu s hlavní činností nebo nesmí nijak ohrožovat její kvalitu, rozsah a dostupnost. Doplnková činnost nesmí být financována z prostředků státního rozpočtu. V případě, že je doplňková činnost ztrátová, je školská právnická osoba nucena tuto ztrátu do konce následujícího roku odstranit nebo tuto činnost úplně zrušit. Činnost doplňková se účtuje odděleně od činnosti hlavní. Školská zařízení mohou pro svou činnost využívat vlastní majetek. Mají také možnost si majetek vypůjčit nebo pronajmout.

2.13 Financování škol a školských zařízení

Státní rozpočet poskytuje finanční prostředky školám a školským zařízením, které jsou zřizované ministerstvem a to na mzdy, úhradu pojistného a dalších nákladů vyplývajících z pracovněprávních vztahů. Dále poskytuje prostředky spojené se zvýšením nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených. Rovněž na učebnice, které jsou poskytovány bezplatně a na školení a další vzdělávání pedagogických pracovníků, která souvisí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání. Peněžní prostředky poskytuje i školám a školským zařízením zřízenými církvemi nebo náboženskými společnostmi. Tyto prostředky nesmí být použity na pořízení dlouhodobého majetku. Přispívá i školám a školským zařízením, které jsou zřízeny obcemi nebo krajem a to na platy, mzdy, pojistné na sociálním zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a na další náklady spojené s pracovněprávními vztahy. Poskytuje peníze na zvýšené náklady spojené s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, dále na bezplatné učebnice a vzdělávání pedagogických pracovníků. Ze státního rozpočtu se také vydávají peněžní prostředky na úhradu nákladů spojených s konáním závěrečných zkoušek. Svazky obcí mají také možnost dostat ze státního rozpočtu dotace, které slouží k částečné úhradě výdajů na provoz vykonávání činnosti škol a školských zařízení.

Finanční prostředky se poskytují ze státního rozpočtu podle skutečného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení. Výše záleží na jednotlivých oborech a formách vzdělávání, na počtu lůžek, stravovaných nebo jiných jednotek stanovených zvláštním právním předpisem a to nejvýše do výše povoleného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení. Ministerstvo stanoví republikové normativy, které uvádí určitou výši výdajů, které připadají na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího

odborného vzdělávání za kalendářní rok. U krajů takový normativ stanoví krajský úřad, jehož součástí jsou příplatky na speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů.¹³

2.14 Speciální pedagogika

Speciální pedagogika se dá definovat jako vědní obor, který se zaměřuje na výchovu, vzdělávání a rozvoj osobnosti znevýhodněného člověka s tělesným, smyslovým, řečovým, psychickým nebo sociálním postižením s cílem dosáhnout jeho sociální integrace včetně pracovních a společenských možností a uplatnění. Orientuje se na člověka, jehož životní situace je nějakým způsobem znevýhodněna. „*Speciální pedagogika tedy není vědou o postižení, ale o člověku.*“¹⁴ Řadí se mezi humanitní vědy. Znevýhodnění lidé potřebují pro svůj rozvoj speciální přístup a péči.

Cílem speciální pedagogiky je maximální rozvoj socializace znevýhodněného jedince s ohledem na rozsah a závažnost jeho znevýhodnění. Snaží se edukovat či rozvíjet některé oblasti u znevýhodněného jedince. Důležité je také dosahování změny postojů některých členů společnosti vůči znevýhodněným spoluobčanům, protože někteří členové společnosti neberou znevýhodněné jedince jako plnohodnotné a plnoprávné lidské jedince. Nemají totiž příležitost s nimi být v kontaktu a dochází tak k neinformovanosti občanů v této oblasti. Proto je důležité podporovat vzdělávání intaktní (nepostižené) části populace v oblasti vztahu k lidem s postižením.

2.15 Různé postoje společnosti k znevýhodněným osobám

Ve společnosti se vyskytují různé postoje a přístupy k znevýhodněným osobám.

Represivní přístup se objevoval v období starověku, kdy společnost brala znevýhodněné osoby jako nepotřebné, nežádoucí, neschopné a snažila se je zotročovat, zneužívat. Intaktní lidé se k nim chovali lhostejně, odmítali jim pomoci.

Segregativní přístup se snaží znevýhodněného jedince vyloučit ze společnosti a nechat ho napospas blížkým. Není mu umožněna seberealizace. Tento přístup se vyskytoval v období středověku.

¹³ 561/2004 Sb. ŠKOLSKÝ ZÁKON §160

¹⁴ SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika: prevence a diagnostika, terapie a poradenství, vzdělávání osob s různým postižením, člověk s handicapem a společnost*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2007, 160 s. ISBN 978-80-247-1733-3. str. 16

Charitativní přístup stále nahlíží na znevýhodněného jako na ubožáka, který se o sebe nedokáže sám postarat, ale vyskytuje se zde už první forma institucionalizované pomoci, která je dobrovolná. Nabízejí ji především církve a církevní řády, které zakládají klášterní špitály, hospice atd. Úroveň péče byla různá, ale chování společnosti k znevýhodněným se zlepšilo.

Humanistický přístup se zachoval až do současnosti. Principem je snaha o zachování přirozeného principu důstojnosti každého člověka. Jsou budovány kvalitní instituce zaměřené na pomoc a péči o různě znevýhodněné osoby.

Rehabilitační přístup spočívá ve snaze znevýhodněného jedince znovu uschopnit pro život v běžné společnosti, tento přístup, má ale své stinné stránky, protože ne všechny jedince se podařilo rehabilitovat a u kterých se to nedařilo, posílali se často do institucionálního zařízení. Nejčastěji se jednalo o umístění v ústavním zařízení.

Preventivně-integrační přístup se snaží ještě před narozením dítěte předcházet vrozeným vadám nebo poruchám. Podporuje znevýhodněné jedince a snaží se je integrovat do společnosti, ale ne všichni ve společnosti k nim měli vstřícný postoj.

Inkluzivní přístup znamená přirozené začleňování znevýhodněných osob do běžné společnosti. Při výchově, pracovním a společenském začleňování u postižených lidí se nevyužívají žádné speciální prostředky, pokud to není opravdu nutné. Jsou upřednostňovány běžné postupy.

2.16 Současná speciální pedagogika

Na základě výše zmíněných přístupů se v průběhu 20. století povedl vyprofilovat obor speciální pedagogika. Cílem speciální pedagogiky je vzdělávání, výchova, snaha o rozvoj osobnosti člověka a následné začlenění do sociálního prostředí. Intaktní část populace nebere znevýhodněné členy jako plnohodnotné a plnoprávné lidské jedince, proto se speciální pedagogika snaží stále vynalézat nové metody pro uplatňování svých cílů a snaží se vychovávat tyto intaktní jedince k toleranci a pomoci druhým.

Speciální pedagogika se člení podle druhu postižení a z něho vyplívajícího postižení na obory:

Etopedie- disciplína speciální pedagogiky, do níž spadají jedinci, kteří jsou mravně narušení, mají problémy v sociálních vztazích a poruchy chování. Cílem této disciplíny jsou terapie, vzdělávání, výchova a snaha o odstranění netaktního chování.

Psychopedie- disciplína speciální pedagogiky, která vychovává, vzdělává jedince s mentálním znevýhodněním a také jim poskytuje potřebné terapie, které jim pomáhají při zlepšování jejich zdravotního vztahu.

Somatopedie- disciplína speciální pedagogiky, která pomáhá vzdělávat osoby s fyzickým postižením. Nabízí jim rehabilitace a terapie.

Logopedie- disciplína speciální pedagogiky, která se zabývá vzděláváním osob s poruchou komunikačních schopností. Snaží se odstraňovat a napravovat poruchy v dané oblasti.

Surdopedie- dílčí disciplína speciální pedagogiky pomáhající vzdělávat osoby se sluchovým postižením.

Oftalmopedie- dílčí disciplína speciální pedagogiky, do níž spadají osoby s poruchami vnímání zraku. Nespadají zde jenom nevidomí, ale i osoby s poruchami zraku.

Speciální pedagogika osob s dílčími nedostatky- dílčí disciplína speciální pedagogiky, do níž spadají osoby se specifickými poruchami učení (ADD- porucha pozornosti, ADHD- porucha pozornosti s hyperaktivitou, projevy LDM- lehká mozková disfunkce).

Speciální pedagogika osob s kombinovaným postižením – spadají zde osoby, které trpí kombinací dvou a více druhů postižení.

2.17 Předsudky

Ve společnosti existují silně zažitá mýty, které negativně ovlivňují postoje a vztahy mnoha nepostižených lidí k znevýhodněným jedincům a skupinám. Značná část společnosti věří v předsudky, a myslí si, že postižený člověk nemůže být šťastný, věří v to, že je neschopný, nedokáže být úspěšný, nemůže si založit vlastní rodinu a v případě, že takového člověka potká na ulici, tak ho přehlídí, protože má z něj strach nebo k němu cítí odpor. Často ani neví jak s takovým člověkem komunikovat nebo jak mu pomoci a tak raději předstírá,

že ten člověk neexistuje. Opak, ale bývá pravdou. I postižení lidé mohou být úspěšní jak už v práci tak i ve sportu nebo v soukromém životě. Dokonce často bývají šťastnější než lidé bez postižení, protože si uvědomují, že člověk nikdy neví, co se mu může zlého přihodit a tak žijí svůj život naplno.

2.18 Základní pojmy speciální pedagogiky

Vada, porucha, defekt- jedná se o ztrátu nebo abnormalitu v anatomické, fyziologické nebo psychologické struktuře nebo funkci. Můžeme se setkat například s duševní poruchou, poruchou osobnosti, poruchou přijímání potravy atd.

Postižení- jedná se o odchylku zdravotního stavu, která omezuje schopnost vykonávat činnosti, které jsou pro člověka považovány jako normální.

Handicap- jedná se o zdravotní postižení, znevýhodnění, které omezuje jedince vést normální život v porovnání s většinovou populací, omezuje mu dosahování běžných společenských cílů.

Znevýhodnění- totožné s pojmem handicap. Jedná se o osobu, která je znevýhodněna z důvodu jejího handicapu popřípadě poruchy.

„Zdraví je stav úplné tělesné, psychické a sociální pohody.“¹⁵

2.19 Integrace a inkluze

Jak už bylo zmíněno cílem speciální pedagogiky, je integrace, jež je označována jako nejvyšší stupeň socializace. Ve společnosti se můžeme setkat se dvěma skupinami lidí. Jedna upřednostňuje integraci a ta druhá zase segregaci.

Segregace je přesný opak integrace. Je to snaha o oddělení znevýhodněných jedinců od zdravé populace.

Integrace znamená snahu o rovnoprávné začleňování člověka do společnosti. Při integraci některých jedinců, ale může nastat problém, který vyžaduje aktivní podporu těchto jedinců a snahu o vytvoření vhodných podmínek. Takovými jedinci mohou být především osoby minoritních skupin (etnické skupiny, osoby s postižením). Integrace spojuje menšinové skupiny se společenskou většinou. Znevýhodněný člověk se musí integrovat ve více oblastí.

¹⁵ SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE, WHO: *Definice zdraví*. 1980

Integrativní snahy jsou popisovány v následujících modelech:

Medicínský model- jak už název napovídá, tento model vychází z biologických, organických nebo funkčních příčin. Cílem je snaha prostřednictvím medicínských postupů odstranit poruchu nebo handicap. Integrace spočívá v tom, aby se jedinec přizpůsobil stávající struktuře.

Sociálně patologický model- předpokládá, že integrační problémy nejsou způsobeny biologickými odlišnostmi, ale problémy sociálními. Hlavní roli zde hraje diskriminace, kterou je potřeba odstranit.

Model prostředí- je zaměřený na to, jak by se měla škola či jiná instituce změnit, aby byla prospěšná pro znevýhodněného jedince. Jde o integraci znevýhodněných do běžného prostředí, které se podle jejich potřeb upravuje.

Antropologický model- má za úkol zlepšit interpersonální vztahy a interakce. Handicapovaný by měl mít možnost na společenskou seberealizaci a na to, aby byly respektovány, jeho potřeby a jeho jedinečnost.

2.19.1 Přístupy v sociální integraci

Asimilační přístup spočívá v tom, že handicapovaný jedinec se snaží převzít pravidla chování většiny a uplatňovat je jak jen to bude pro něj možné. Společnost určuje pravidla, se kterými se musí znevýhodněný vypořádat sám.

Akomodační přístup je podobný jako asimilační přístup, akorát zde není uplatňován takový tlak na potlačování odlišných vlastností jedince.

Adaptační přístup. V tomto přístupu se snaží obě strany. Dané znevýhodnění jedince je problém všech. Společnost jedince podporuje. Dochází k odstraňování bariér.¹⁶¹⁷

2.19.2 Inkluze

Pod pojmem zdravý člověk, si všichni představí osobu, která dosahuje stavu psychické, tělesné a sociální pohody, ale i nevidomý člověk se může cítit zdravý, s tímto

¹⁶ SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika: prevence a diagnostika, terapie a poradenství, vzdělávání osob s různým postižením, člověk s handicapem a společnost*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2007, 160 s. ISBN 978-80-247-1733-3.

¹⁷ FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008, 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0.

handicapem se totiž narodil a přijde mu to přirozené. Taktéž to může být i u neslyšícího člověka, který může bez problému být zaměstnán na plný pracovní úvazek. Termín nepostižený také není přesný, protože svým způsobem všichni lidé trpí nějakým postižením. Všichni jsou odlišní a mají nějaké odchylky od normy. Hlavním předmětem inkluzivní pedagogiky jsou znevýhodnění lidé. Pro inkluzivní pedagogiku existuje legislativa, která zajišťuje realizaci péči o znevýhodněné děti a organizuje školy a zařízení, které jsou pro ně určena. Dále navrhuje projekty pro řešení této problematiky. Hlavním předmětem je snaha o jejich každodenní edukaci. V praxi se snaží odlišit termín postižení, narušení a ohrožení, které vždy nemusí být na první pohled jasné. **Postižení** je, jak už bylo výše zmíněno trvale vzniklá odchylka ve zdravotním stavu, která omezuje člověka v jeho každodenní činnosti. Jedná se například o děti, které trpí smyslovým nebo tělesným postižením. **Narušení** vede k poruše osobnosti, dochází k poškození charakteru a chování daného člověka. Hovoříme zejména o narušení komunikační schopnosti nebo o poruchách chování. **Ohrožení** je stav, kdy vlivem vnějšího a vnitřního prostředí dochází k nepříznivému působení faktorů, které mohou narušit integritu organismu a způsobit tak narušení organismu. Ohrožení může vzniknout i v případě, že nejsou podporovány speciální potřeby talentovaných dětí. Ohrožení je spojeno s rizikem, že u jedince hrozí vznik narušení nebo postižení. Ohrožení by se nemělo podceňovat, je velice důležité dbát o prevenci v oblasti ohrožené dítě. Podcenění této prevence totiž může vést k postižení nebo narušení daného jedince. Těmito jedinci mohou být děti ze znevýhodňujícího sociálního prostředí, děti z národnostních menšin, levoruké děti nebo nadané děti, kterým učitel nevěnuje dostatečnou pozornost. „*Každé dítě má své vlastní individuální speciální potřeby a tedy každá speciální výchovně-vzdělávací potřeba je jiná. V tomto smyslu se tedy inkluzivní pedagogika zaměřuje na všechny děti ve společné inkluzivní realitě*“¹⁸ Při zabezpečení péče o tyto děti, je důležité, aby daná společnost ochotně podporovala tyto děti, které jsou závislé na jejich pomoci a zajišťovala jim peněžní prostředky pro jejich péči. Jednu z hlavních rolí zde hraje i světonázor, který je podstatný pro danou společnost. Formuje totiž jejich přístup k lidem s různým postižením. Inkluze rozvíjí vzdělávací přístup a heterogenita se chápe jako normalita. Vzniká nový školní systém, který obsahuje humánní aspekty a ulehčuje práci učitele běžné školy, není totiž jeho povinností se všemi žáky dosáhnout stejného cíle, protože jak už bylo řečeno, každý žák má jiné potřeby a schopnosti. Inkluze je v současné době školním fenoménem.

¹⁸ LECHTA, Viktor. *Základy inkluzivní pedagogiky: dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 435 s. ISBN 978-80-7367-679-7. str. 29

V 18. století vznikaly ústavy pro intaktní děti, které byly vytvořeny pro jejich výchovu a péči, ale závěrem docházelo k jejich segregaci. V dnešní době se žáci nedělí na dvě skupiny tj. na žáky, kteří potřebují speciální vzdělávání a na ty, kteří ho nepotřebují, ale mluví se jen o jedné heterogenní skupině žáků, která má své individuální potřeby. Tady lze vidět rozdíl mezi inkluzí a integrací. Integrace spočívá v začlenění žáka do běžné školy, které se musí žák sám přizpůsobit. Naopak inkluze spočívá v přijmutí různých opatření, které podpoří různorodost žáků, ať už se jedná o jejich pohlaví, národnost, jazykový původ, sociální pozadí nebo postižení. „*Konkrétní zaměření inkluzivní pedagogiky: všichni žáci bez ohledu na jazykové, kulturní, etnické rozdíly nebo rozdíly v ekonomickém statusu, pohlaví a schopnostech mohou být vzděláváni se svými vrstevníky v běžných třídách, ve školách co nejbližší svému bydlišti. Značnou část populace zde tvoří děti, které chápeme jako „ohrožené“.*“¹⁸ Inkluze podporuje práva všech dětí.

Existuje více druhů integrace. **Lokalizovaná integrace** vytváří speciální třídy uvnitř běžných škol, kdy intaktní děti nepřijdou do styku s běžnými žáky. **Sociální integrace** se vyznačuje kontaktem mezi intaktními dětmi a běžnými dětmi. Neprobíhá společná výuka, ale děti mají možnost se potkávat ve společných prostorách školy jako je například školní jídelna. Mohou se také setkat při cestě do školy. Hovoříme-li o **funkční integraci**, znamená to, že děti se znevýhodněním jsou už umisťované do běžných tříd. V inkluzivní škole se heterogenita žáků považuje za obohacení vzdělávacího programu. Snahou je vybudovat školy pro všechny děti bez ohledu na to, jaké jsou.¹⁹

2.20 Speciálně pedagogická diagnostika

Je součástí speciální pedagogiky. „*Obecným cílem speciálně pedagogické diagnostiky je co možná nejlépe a nejpečlivěji rozpoznat a charakterizovat konkrétní handicap, a to v oblasti fyzické, psychické a sociální.*“²⁰ Speciálně pedagogická diagnostika má za úkol vymezit co je předmětem zájmu speciální pedagogiky, jaké jevy do ní spadají. Určuje, zda konkrétní jedinci vyžadují metody speciálního vzdělávání. Stanovuje, kdy je jedinec ohrožen vznikem handicapu a stanovuje pravděpodobnost jeho vzniku. Určuje postupy a metody, které vedou k odstranění, korekci popřípadě eliminaci handicapu. Na určování diagnózy se účastní řada specialistů. „*Zjištění příčin, které vedly k následnému znevýhodnění (nebo zvyšují*

¹⁹ LECHTA, Viktor. *Základy inkluzivní pedagogiky: dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 435 s. ISBN 978-80-7367-679-7

²⁰ FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008, 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0. Str. 26

pravděpodobnost jeho vzniku), má pro speciální pedagogiku a její praxi značný význam. Se znalostí příčin totiž souvisí následný výběr edukačních metod a metod rozvoje osob se speciálními potřebami a také způsob jejich aplikace.“²⁰

Speciálně pedagogická diagnostika ve výsledku posuzuje zdravotní, psychologický a sociální stav daného jedince, na základě kterého se stanovují způsoby aplikace příslušných edukačních metod a metod jeho rozvoje. Diagnóza znevýhodněných osob by měla být vždy pozitivní, měla by poukazovat na schopnosti, dovednosti a kompetence daného jedince. Při posuzování a hodnocení potřeb znevýhodněného jedince spolupracují spolu nejenom odborníci, ale zapojuje se i rodina, škola a přátelé. Správná diagnóza vylučuje riziko závažných omylů.

Tab. 2.2 Nejčastěji využívané diagnostické metody

Anamnéza	Existuje rodinná a osobní anamnéza. Rodinná anamnéza spočívá ve zjištění všech neobvyklých jevů abnormalit a patologií v rodině daného jedince. Osobní anamnéza následuje po rodinné anamnéze. Stanovuje pravděpodobnost možného vzniku postižení u daného jedince.
Pozorování	Spočívá ve sledování jedince. Úkolem je zjištění znaků a charakteristiky handicapu jedince.
Rozhovor	Je obtížný na hodnocení, ale často přináší nečekané poznatky.
Dotazníky, testy	Úkolem je prozkoumání osobnostních schopností a vlastností testovaného jedince. Testování probíhá prostřednictvím osobnostních testů apod.
Metody ověřování vědomostí a dovedností	Zejména prostřednictvím písemného i ústního zkoušení
Analýza výsledků činnosti	Posuzují se výtvořky jedince. Např. analýza jeho výtvořů, výrobků.
Přístrojové metody	Jedná se zejména o přístroje, které měří zrak, sluch ...

Zdroj: FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. SLOWÍK, Josef., *vlastní zpracování*

Pro školství má velký význam **diagnostika školní zralosti a školní připravenosti**. Školní zralost nelze ovlivnit, ale příprava znevýhodněného dítěte lze. Nedostatečnou přípravu způsobují rodiče dětí, kteří přípravu často podceňují.

2.21 Rodina s postiženým členem

Narození postiženého dítěte je pro rodinu obtížná událost. Někdy se to srovnává i s úmrtím člena v rodině, protože rodina si prochází těžkou krizí. Tato krize se skládá z několika fází.

Fáze šoku a popření. Rodina nevěří diagnóze, věří v zázrak, že se odborníci mýlí a jejich dítě je zdravé. V této fázi je důležité, aby byla rodina dobře informovaná o tom jak pečovat o takové dítě, protože v dnešní době je možné rozhodnout o tom, zda se toto znevýhodněné dítě má narodit nebo naopak ne. Jedná se o velice těžké rozhodnutí.

Fáze akceptace a vyrovnávání se s problémem. Rodina se snaží vyrovnat s realitou a přijmout fakt, že jejich dítě je jiné. Tako fáze je velice nebezpečná, protože často dochází k rozpadnutí rodinných vztahů. Je žádoucí, aby měla rodina dostatečnou podporu ať už od své rodiny, blízkých, ale také odborníků a doktorů.

Fáze smíření a realismu. Dochází k přijmutí reality. Není dobrá přehnaná péče o postižené dítě, neboť rodiče nevědomky přehlíží další jejich děti. Nedostatečná péče také není žádaná. Rodiče musí najít nějaký optimální styl výchovy jejich dětí.

2.21.1 Základní styly rodinné výchovy

Protekcionistická výchova – rodiče přehnaně pečují o své dítě. Nedovolí mu dělat ani věci, které by mohlo zvládnout samo. Přespříliš ochránářský přístup není pro znevýhodněné dítě vhodný, neboť rodiče mu tím odpírají možnost na zlepšení jeho zdravotního stavu.

Perfekcionistická výchova – je přesný opak protekcionistické výchovy. Rodiče mají na dítě nepřírozené nároky, které často dítě není schopno vzhledem ke svému stavu zvládat. Tato výchova je často spojovaná s postojem odmítání dítěte. Rodiče se k němu chovají, jako kdyby nebylo znevýhodněné.

Realistická výchova - rodiče si uvědomují určitou hranici, kterou má jejich handicapované dítě. Snaží se motivovat své dítě, aby se zlepšovalo.

„Nejvhodnější přístup spočívá v umění brát a mít rád dítě takové, jaké je.“²¹

²¹ FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008, 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0. Str. 99

2.22 Integrace znevýhodněného žáka do běžné školy

Žák musí mít určité předpoklady při integraci do běžné třídy, aby svým chováním nenarušoval průběh vyučování. Základním předpokladem je, aby disponoval odpovídajícími rozumovými schopnostmi. Od některých předmětů může být žák osvobozen, ale nemělo by jich být mnoho, protože v takovém případě by bylo vhodnější dítě umístit do speciální školy. Žákovo znevýhodnění by nemělo narušovat vyučování. Znevýhodněný žák má právo na asistenta pedagoga. Měl by být motivovaný a chodit rád do školy.

Rodiče mají právo rozhodnout o instituci, kde bude jejich dítě vzděláváno. Pokud se rozhodnou své znevýhodněné dítě dát do běžné školy, musí podstoupit větší přípravu, než kdyby ho umístili do speciální školy. Důležité je dítěti zajistit bezpečnou dopravu do a ze školy. Proces vzdělávání by neměl probíhat jen ve škole, ale měli by dítě podporovat i při učení doma.

Učitelé musí být na znevýhodněné dítě také připraveni. Problém v dnešní době nastává u nedostatečně speciálně pedagogicky informovaných učitelů. Úkolem učitele je pomoci znevýhodněnému žákovi se začlenit do kolektivu. *„Jednání učitele s handicapovaným žákem a jeho postoje jsou vzorem pro ostatní děti.“*²²

Škola při integraci znevýhodněného žáka musí mít k dispozici speciální pomůcky, které dítěti pomohou k efektivnímu vzdělávání.

*„Podle aktuálně platného zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání ve znění pozdějších předpisů bychom vždy měli upřednostňovat vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami ve standardním školním prostředí (tedy především v běžných třídách základních a středních škol).“*²³

2.23 Základní škola praktická

Vzdělávají se zde děti zejména s lehkým stupněm retardace, popřípadě děti, které z různých důvodů v oblasti rozumové nejsou schopny na běžné základní škole prospívat. Klade se důraz na individuální přístup ke každému žákovi. O zařazení žáka do základní

²² FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008, 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0. Str. 64

²³ FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008, 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0. Str. 36

praktické školy rozhoduje ředitel. Rodiče s tím musí souhlasit. Délka studia je devět let. Žáci zde plní povinnou školní docházku. „*Učební plán zvláštní školy zahrnuje obdobné vyučovací předměty jako učební plán základní školy, s výjimkou cizích jazyků.*“²⁴

2.24 Základní škola speciální

Je určena pro žáky, kteří nejsou schopni prospívat na běžné základní škole ani na základní škole praktické. „*Těžiště práce speciální školy spočívá ve výchovné a vzdělávací činnosti zaměřené na poskytování elementárních vědomostí, dovedností, na vytváření návyků potřebných k uplatnění v praktickém životě, k dosažení maximální možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob a k zapojení do společenského života.*“²⁴

Základním úkolem této školy je žáky naučit číst, psát a počítat. Doba studia trvá 10 let.

²⁴ FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008, 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0. Str. 103

3 Analýza hospodaření školského zařízení

Pro analýzu hospodaření školského zařízení byla vybrána Základní škola, Mateřská škola a Praktická škola Vsetín.

3.1 Základní údaje o školském zařízení

Základní škola, Mateřská škola a Praktická škola Vsetín, je speciální školské zařízení, které bylo zřízeno na základě **Zřizovací listiny ze dne 13. září 2001** jako příspěvková organizace Zlínského kraje. Zřizovatelem je tedy Krajský úřad Zlínského kraje. Škola sídlí na ulici Turkmenská 1612, Vsetín. Součástí školy jsou dvě další odloučená pracoviště na ulici Nemocniční 955 a Sychrov 64, Vsetín. Ředitelkou školy je Mgr. Dagmar Šimková.²⁵

*„Posláním školy je speciálními vzdělávacími prostředky a metodami práce, s využitím didaktických pomůcek a pod vedením speciálně vyškolených pedagogů umožnit zdravotně postiženým žákům dosáhnout co možná nejvyššího stupně znalostí a dovedností, s ohledem na jejich vzdělávací možnosti. Cílem školy je zapojení, případně úplná integrace dětí do běžného občanského života.“*²⁶ Vzdělávací proces na škole se přizpůsobuje dosažené úrovni vědomostí, dovedností a návyků žáků. Při jejich vzdělávání se uplatňuje individuální přístup, který odpovídá jejich vývojovým a osobnostním zvláštnostem. Škola poskytuje vzdělávání mládeži s různým stupněm mentální retardace, s kombinovanými vadami a dětem postiženým autismem. Mohou se zde vzdělávat děti od 5 let do 26 let. Při vzdělávání dětí je především kladen důraz na výchovu citovou, která je etnickým základem lepších mezilidských vztahů a mravního života naší společnosti. Úkolem učitele je důkladné poznání žáka a jeho rodinného prostředí a na základě toho se snažit jej vybavit co největším množstvím dovedností a návyků, které jsou potřebné k orientaci v okolním světě a pro dosažení maximální možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob.²⁷

Více informací viz příloha č. 1

²⁵ ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ ZLÍNSKÝM KRAJEM A STANOVISKO OŠMS ZA ROK 2014

²⁶ ZŠ,MŠ a PŠ, Turkmenská. *Základní informace o škole ze dne 12. 1 2016* [online]. [cit. 12. 1. 2016] dostupné z: <http://www.zsms-turkmenska.cz/>

²⁷ PROVOZNÍ ŘÁD ŠKOLY 2015

3.1.2 Historie školy

Původním názvem školy byla Zvláštní škola Vsetín, jenž byla následně dne 18. 6. 2003 změněna na Speciální škola, Vsetín, poté byla dne 31. 8. 2005 znovu změněna na Základní škola a Mateřská škola Vsetín, Turkmenská. Poslední změna názvu proběhla dne 29. 4. 2015 na dnešní název školy Základní škola, Mateřská škola a Praktická škola Vsetín.²⁸

Tato škola vznikla dne 1. září 1966. Kapacita školy byla 25 žáků, kteří měli možnost navštěvovat dvě třídy zvláštní školy. Její sídlo bylo ve Vsetíně-Jasenících. Škola se postupně rozrůstala a bylo potřeba zajistit kapacitu pro více žáků, byla tedy přestěhována do vhodnějšího objektu ve Vsetíně-Rokytnici. Škola často měnila své místo působení.

V roce 1989 se zásadně změnil postoj společnosti k dětem s mentálním, tělesným a sociálním handicapem. Lidé měli snahu jim pomoci a tak v následujícím roce se nově otevřely třídy pomocné školy pro žáky s těžkým mentálním postižením a kombinovanými vadami. Škola se v následujících letech rozrostla o další pracoviště, dvě rehabilitační třídy pro žáky imobilní s kombinovanými vadami. Vznikly i třídy Základní a Mateřské školy při nemocnici.

V roce 1996 škola začala provozovat přípravné třídy, kde probíhala příprava výuky dětí předškolního věku, které pocházely ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, kde se připravovala na školní vzdělávání.

Zřizovatelem školy v roce 2000 se stal Krajský úřad Zlínského kraje a škola přechází do právní subjektivity.

Hlavní budova školy se v letech 1987-2004 nacházela na Horním městě. Součástí školy bylo dalších pět odloučených pracovišť. Organizace školy a její provoz byl, ale velice složitý. Zřizovatel se tak rozhodl přestěhovat školu na Turkmenskou ulici. Škola tak konečně získala své důstojné místo. Hlavní sídlo školy se tedy nachází na ulici Turkmenská. Ke škole patří další 2 odloučená pracoviště. První se nachází na ulici Kobzáňová, kde jsou umístěné rehabilitační třídy ZŠ speciální. Druhé odloučené pracoviště na ulici Nemocniční se skládá ze ZŠ a MŠ při nemocnici. Škola je vhodná pro imobilní děti, neboť je vybavena

²⁸ ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ ZLÍNSKÝM KRAJEM A STANOVISKO OŠMS ZA ROK 2014

bezbariérovým přístupem. Součástí speciální třídy ZŠ je polohovací nábytek, který upravuje podmínky k výuce žáků s kombinovanými vadami a žáky s autismem.²⁹³⁰

3.1.3 Uspořádání školy

Škola sdružuje:

Základní škola praktická je určena pro žáky s lehkým mentálním postižením. Jsou zde zařazeny děti s různými stupni rozumových schopností, děti se závažnými poruchami učení, opakovaně selhávající při výuce na ZŠ a děti nezvládající učivo na běžné základní škole z důvodu daných komplikovaným rodinným a sociálním prostředím. Škola zřídila přípravné třídy pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Účelem této třídy je příprava předškoláků na povinnou školní docházku. Hlavním úkolem je snaha o zdokonalování jazykových schopností, které mohou být pro tyto děti překážkou při jejich dalším vzdělávání. Výsledkem by mělo být úspěšné přijetí žáků při zápisu do běžných základních škol. Žáci jsou vyučováni podle školního vzdělávacího programu, který respektuje jejich omezení. Program se zaměřuje na možnosti a schopnosti žáků, zdůrazňuje jejich klady a jejich dosažené výkony na úkor negativního popisu jejich neschopnosti.

Základní škola speciální, zde se vzdělávají žáci s hlubším stupněm mentální retardace a žáci, jejichž rozumové schopnosti jim nedovolují zvládat základní školu praktickou. Součástí školy jsou třídy rehabilitační pro imobilní žáky s kombinovanými vadami a třída pro autistické děti. Žáci si zde osvojují základní vědomosti. Úkolem vzdělávacího programu je vypěstovat u žáků návyky sebeobsluhy, hygieny a rozvíjení pracovních dovedností, osvojení si základních pojmů týkající se nejbližšího přírodního a společenského prostředí.

Základní škola a Mateřská škola při nemocnici, v případě, že žáci dlouhodobě pobývají v nemocnici, mají možnost se vzdělávat v této škole, která provozuje třídy v nemocnici. Vyučovány jsou všechny děti od 1.–9. ročníku základní školy, praktické i speciální. Učitelka pracuje s každým dítětem individuálně. Účelem není vzdělávání dětí, ale snaha o zklidnění dětí a vytvoření příjemné atmosféry, která zajistí duševní pohodu dětí. Úkolem je zabezpečit plynulý návrat po ukončení pobytu v nemocnici zpátky do kmenové třídy dítěte.³¹

²⁹ ZŠ, MŠ a PŠ, Turkmenská. *Základní informace o škole a její historie ze dne 12. 1. 2016* [online]. [cit. 12. 1. 2016] dostupné z: <http://www.zsms-turkmenska.cz/zakladni-informace/historie-skoly/>

³⁰ VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLY 2010/2011

³¹ VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLY 2014/2015

V září roku 2015 škola rozšířila nabídku vzdělávání pro zdravotně postižené. Nově zřídila jednu třídu mateřské školy speciální a praktické školy jednoleté.³²

Mateřská škola speciální vzdělává žáky se zdravotním znevýhodněním a s různým zdravotním postižením. Cílem je uskutečňování předškolního vzdělávání, které poskytují speciální pedagogové prostřednictvím využití speciálně pedagogických metod. Poskytují dětem odborné terapie, stimulují a rozvíjejí jejich osobnost.

Praktická škola jednoletá představuje nejvyšší možné vzdělání, které mohou žáci na této škole získat. Jedná se o obor středního stupně vzdělání, který je určen pro žáky s různým stupněm mentálního postižení, kteří úspěšně ukončili povinnou školní docházku. Žáci si zde mohou rozšířit teoretické i praktické vzdělání, jsou jim poskytnuty základní dovednosti a návyky pro výkon jednoduchých činností v oblastech praktického života. Mají možnost využívat cvičnou kuchyň, keramickou dílnu a jiné. Jsou neustále pod dohledem odpovědných pedagogických pracovníků. Po úspěšném absolvování závěrečné zkoušky mají žáci možnost se uplatnit na chráněných pracovištích, v zemědělství, ve zdravotnictví apod.

Škola také sdružuje **školní klub**, který je určen pro žáky druhého stupně a **školní družinu** pro děti prvního stupně. Součástí školy je i **školní jídelna**, ve které mají možnost se stravovat i cizí strážníci. **Informace o školní jídelně viz příloha č. 2.**

Škola dále nabízí velké množství zájmových kroužků a nepovinných předmětů jako je například anglický jazyk, výtvarná výchova, informatika, taneční kroužek, arteterapie, rukodělný a sportovní kroužek. Žáci mají možnost využít školní knihovnu, kde je možnost promítání DVD. Dále mají také k dispozici odborné učebny jako kreslírnu, šijovnu, cvičnou kuchyňku, dřevodílnu, kovodílnu, učebny informatiky a keramickou dílnu. K pohybovým aktivitám je pro žáky určena rehabilitační místnost a pronajatá tělocvična na ZŠ Ohrada. Součástí školy je školní hřiště s antukovým povrchem. Učebnice a učební texty spolu se základními učebními pomůckami jsou žákům poskytovány bezplatně.³³

Dne 26. 6. 2013 se do Zřizovací listiny nově vkládá **doplňková činnost školy**, kterou je: Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a Hostinská činnost.³⁴

³²MĚSTO VSETÍN. *Rozšíření ZŠ, MŠ a PŠ, Turkemská ze dne 20. 1. 2016* [online]. [cit. 20. 1. 2016] dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/zs-turkmenska-rozsirila-nabidku-vzdelavani-pro-zdravotne-postizene-deti/d-518303>

³³VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLY 2014/2015

³⁴ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ ZLÍNSKÝM KRAJEM A STANOVISKO OŠMS ZA ROK 2014

3.1.4 Zaměstnanci školy

Aktuální Organizační řád školy uvádí celkem 16 druhů pracovních pozic.

Tab. 3.1 Zaměstnanci školy

Pozice zaměstnance	Náplň práce
Ředitelka školy	Jedná jménem školy, řídí a je zodpovědná za chod školy.
Zástupce ředitelky	Navrhuje úvazky učitelů, sestavuje rozvrh školy, organizuje soutěže, spolupracuje s jinými školami a zastupuje ředitelku v její nepřítomnosti.
Ekonomka školy	Připravuje podklady pro sestavování rozpočtu, vede účetnictví, má na starosti mzdy zaměstnanců, objednává potřebné pomůcky (učebnice...), zodpovídá za hotovost v pokladně.
Personalistka	Vede personální agendu (pracovní smlouvy...), evidenci o dosažené kvalifikaci zaměstnanců, evidenční listy důchodového zabezpečení a vystavuje potvrzení pro žáky a zaměstnance školy.
Administrativní pracovníce	Odpovídá za provoz kanceláře školy, vyřizuje korespondenci školy, má na starosti obsluhu telefonu a zodpovídá za skartaci a archivaci písemností školy.
Pedagogičtí pracovníci – učitelé	Vychovávají a vyučují přidělené žáky.
Vychovatelka ŠD	Vychovává a vzdělává žáky mimo vyučování.
Vedoucí vychovatelka ŠD	Má na starosti chod ŠD.
Asistent učitele	Vykonává dozor nad žáky, např. obléká imobilní žáky, pomáhá jim při svačině apod.
ICT koordinátor	Koordinuje provoz informační technologie při vzdělávání.
Výchovný poradce a metodik prevence	Navrhuje postupy při řešení konfliktních situací, zavádí preventivní programy ve škole.
Vedoucí školní jídelny	Řídí školní jídelnu a zodpovídá za její provoz, připravuje rozpočet školní jídelny.
Vedoucí kuchařka	Je podřízena vedoucí školní jídelny. Řídí práci pomocných kuchařů a zodpovídá za jejich činnost.
Kuchařka	Vyrábí a vydává obědy.
Školník	Je odpovědný za provoz školy po technické stránce.
Uklízečka	Je podřízena školníkovi, uklízí školu, větrá.

Zdroj: Organizační řád ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín, turkmenská, 2015, vlastní zpracování

Jednotlivá pracovní místa v této organizační struktuře mají jasně vymezenou pracovní náplň, která je uvedena v pracovní smlouvě. Základní povinnosti jednotlivých pozic jsou shrnuty v **Tab. 3.1 Zaměstnanci školy**, nejsou zde však uvedeny všechny povinnosti. Každý zaměstnanec, aby mohl vykonávat danou pozici, musí mít kvalifikační, odpovědnostní i pracovní předpoklady.

3.2 Školní rok 2010/2011

Stručná analýza hospodaření školy za školní rok 2010/2011.

Zaměstnanci školy

Škola člení své zaměstnance na pedagogické a nepedagogické zaměstnance.

Tab. 3.2 Počet zaměstnanců školy

Počet pedagogických zaměstnanců	50
Počet nepedagogických zaměstnanců	15
Celkem	65

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2010/2011, vlastní zpracování

Z celkového počtu 60 zaměstnanců vychovává a vyučuje všech 161 žáků 50 pedagogů, vychovatelů a asistentů. Počet pedagogických učitelů tedy představuje 83,33%. Ostatní zaměstnanci se starají o ekonomický a technický chod školy.

Tab. 3.3 Členění pedagogických pracovníků podle odborné kvalifikace

Odborná kvalifikace	Celkem
Učitel speciální pedagog	28
Vychovatel	7
Asistent pedagoga	15
Celkem	50

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2010/2011, vlastní zpracování

Z 50 pedagogických pracovníků pouze 28 učitelů vzdělává žáky podle učebního plánu. Zbylí pedagogičtí pracovníci žáky vychovávají a pomáhají jim při vzdělávání a jiných běžných úkonech, se kterými se děti setkávají ve škole. Například asistent pedagoga pomáhá dětem v šatně, při obědě, ale i ve výuce. Vychovatelky dohlíží na děti po vyučování především ve školní družině a školním klubu.

Žáci školy

ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín sdružuje základní školu praktickou a základní školu speciální. Podle toho, do jaké školy žáci chodí, jsou zařazeni do příslušných tříd. Základní škola praktická má v níže uvedené **tabulce č. 3.4 Počty žáků školy** označení 1.-9. Může se stát, že ne vždy jsou všechny třídy otevřeny kvůli nenaplněné kapacitě a poté dochází k spojení více tříd do jedné třídy nebo v opačném případě je otevřených více tříd daného ročníku. Základní škola speciální otvírá více studijních programů, podle kterých jsou jednotlivé třídy různě

označeny. Speciální třídy pro znevýhodněné žáky a autisty jsou označeny jako S, rehabilitační třídy jako R a přípravný ročník pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí jako 0.

Tab. 3.4 Počty žáků školy

Třída	Počet chlapců	Počet dívek	Celkem
0.	9	6	15
1. – 9.	52	57	109
R 1 – 4	8	11	19
S 1 – 3	11	7	18
Celkem	80	81	161

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2010/2011, vlastní zpracování

Školu navštěvuje celkem 161 žáků. Maximálně škola může pojmout 165 žáků, kapacita školy je tedy naplněna z 97,57%. Školu navštěvuje o 1,23% více dívek než chlapců, skladba žáků je tedy vyvážená což zajišťuje dobré klima školy. V tomto roce byla otevřena přípravná třída pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Třidu se podařilo zcela naplnit. Do první třídy základní školy praktické se přihlásilo 9 dětí. Limit pro otevření třídy je 6 dětí. Tato podmínka byla splněna a první třída se tedy mohla otevřít. Základní škola praktická dále otevřela dalších 10 tříd. Kvůli většímu počtu dětí byly otevřeny dvě páté třídy a dvě osmé třídy. Základní škola speciální otevřela tři třídy pro děti se speciálními potřebami a děti s autismem a čtyři třídy rehabilitační.

Tab. 3.5 Další vzdělávání

Typ školy	Počet přijatých žáků
Odborné učiliště	7

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2010/2011, vlastní zpracování

Po ukončení povinné školní docházky se 7 studentům této školy podařilo uspět u přijímacího řízení a pokračují dále ve vzdělávání na odborném učilišti.

Projekty školy a sponzorské dary

Škola se každoročně zapojuje aktivně do různých projektů, které jsou pro ni přínosem. Mimo jiné ji zajišťuje peněžní prostředky pro rozvoj školy.

Tab. 3.6 Projekty školy

Projekty spolufinancovány Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR	
Chci a proto umím	Tento tříletý projekt byl zahájen 1. 2. 2009. Účelem je snaha o zlepšení podmínek a rozšiřování příležitostí při vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, žáků zdravotně postižených a sociálně znevýhodněných. Projekt je zaměřen na vzdělávání pedagogů a implementaci inovativních metod do výuky a zajistit tak úspěšnou edukaci a socializaci dětí a žáků této školy. Rozpočet projektu činí 2 083 397 Kč. Za tyto finanční prostředky byla na škole zřízena: logopedie, grafomotorika, muzikoterapie, zdravotní tělesná výchova, plavání, relaxace v multisenzorické místnosti, relaxace v solné jeskyni, environmentální výchova, canisterapie a hiterapie.
Vše souvisí se vším	Hlavním cílem projektu je individuální a skupinová terapeutická, diagnostická, konzultační a poradenská činnost, která směřuje k žákům školy a jejich rodičům. Rozpočet projektu činí 2 496 837 Kč.
Odpoledne ve škole	Projekt byl zahájen 1. 2. 2010. Cílem projektu je vytvoření struktury zájmového a volnočasového vzdělávání u žáků s lehkou mentální retardací a žáky sociokulturně znevýhodněné. Rozpočet projektu činí 2 367 576 Kč.
„Cesta k praktickému životu“	Projekt byl zahájen 1. 8. 2011 v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.
Další projekty	
„Centrum nových metod a příležitostí ve vzdělávání.“	Projekt je realizován od 1. 9. 2010. Realizátorem projektu je firma DENEb Int., s.r.o.. Projekt je zaměřen na výchovu a vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Cílem je zavést a rozšířit mentorské metody, zaškolení pracovníků v mentoringu a implementace do škol. Druhou částí projektu je propojení mentoringu a multikulturního vzdělávání cílových skupin žáků i pedagogických pracovníků projektu v oblasti práv dítěte, jehož cílem je prevence rasismu, xenofobie a národnostní nesnášenlivosti, s podtitulem: „Poznáním svých práv si uvědomuji odpovědnost vůči sobě i svému okolí“. Rozpočet projektu činí 20 210 101 Kč.

„Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a trh práce“	Zahájení projektu proběhlo dne 8. 11. 2010. Realizátorem je OU Kelč. Úkolem projektu je předprofesní příprava žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s následným uplatněním na trhu práce. Škola je zapojena jako partner bez finančního podílu.
Šance pro všechny	Projekt byl zahájen 1. 11. 2010. Škola je zapojena jako partner bez finančního podílu. Projekt realizuje ZŠ a MŠ Valašské Meziříčí. Cílem projektu je integrace žáků se specifickými vzdělávacími potřebami do společnosti. Snaží se zkvalitnit vzdělávání žáků, pedagogických pracovníků a vytvořit nové metody pro zkvalitnění výtvarné výchovy a pracovní činnosti.
„Ovoce do škol“	Projekt je zaměřen na žáky prvního stupně. Projekt se snaží o přisvojení návyků u dětí na konzumaci ovoce a zeleniny.
„Krok správným směrem“	Projekt byl zpracován v tomto roce v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Projekt je zaměřen na podporu vzdělávání zdravotně postižených a sociokulturně znevýhodněných žáků k dosažení co možná nejvyššího stupně znalostí a dovedností. Jednotlivé klíčové aktivity jsou zacíleny na odborné a specializační vzdělávání pedagogů školy a na dovybavení školy moderními pomůckami. Rozpočet projektu činí 2 341 753 Kč.
Projekty financované MŠMT	
Prevence rizikového chování na škole s převahou romských žáků	Rozpočet projektu činí 33 000 Kč.
Čtení, čtení, nad něj není ... stále pokračujeme	Rozpočet projektu činí 52 000 Kč.

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2010/2011, vlastní zpracování

Nevyčerpané částky z probíhajících projektů budou automaticky převedeny do roku 2011 a následně budou dále čerpány pro zajištění pokračování projektů.

Tab. 3.7 Sponzorské dary

Peněžní dary	76 089 Kč
---------------------	------------------

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2010/2011, vlastní zpracování

Škola v tomto roce prostřednictvím darů od jednotlivců a firem získala peněžní prostředky v celkové výši 76 089 Kč. Veškeré peněžní dary byly použity na nákup učebních pomůcek, jízdních kol, počítačových stolů apod....

Hospodaření školy

Při hodnocení výsledků hospodaření jsou členěny náklady na přímé a provozní.

Tab. 3.8 Náklady školy (v Kč)

Přímé náklady	21 386 510
Provozní náklady	3 982 310
Náklady celkem	25 368 820

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2010, vlastní zpracování

Celkové náklady organizace v hlavní činnosti k 31. 12. 2010 činily 25 368 820 Kč. Organizace vykazuje oproti upravenému rozpočtu navýšení nákladů o 1 079 518 Kč. Zvýšené náklady byly zapříčiněny nárůstem platů zaměstnanců a ostatních osobních nákladů z důvodu zvýšeného čerpání z vlastních zdrojů, prostředků úřadů práce a dotací v rámci realizovaných projektů. Tyto prostředky nebyly součástí položky platy, ale ostatních neinvestičních výdajů. Zvýšené náklady byly dále způsobeny nákupem učebnic a školních potřeb, dále se nakupovalo nové vybavení a materiál na opravy z důvodu provedení nutných oprav, které vznikly v souvislosti se škodnými událostmi. S těmito opravy rozpočet nepočítal. Výše uvedené položky byly hrazeny z prostředků stanovených na školení a vzdělávání, nákup energie, nájemného, odpisů a ostatních služeb, které byly z důvodu snahy o vyrovnaní rozpočtu provedeny v omezenější míře. Původně plánovaný rozpočet byl tedy překročen o 7,06 %.

Tab. 3.9 Výnosy hlavní činnosti (v Kč)

Výnosy z vlastních výkonů	477 160
Čerpání fondů	145 170
Výnosy z nároků na prostředky SR, ÚSC	24 861 280
Výnosy celkem	25 483 610

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2010, vlastní zpracování

Celkové výnosy ve výši 25 483 610 Kč převyšují o 0,45% celkové náklady. Prostředky ze státního rozpočtu tvořily 86,25% výnosů. Největší položkou vlastních výkonů byly výnosy za stravné ve výši 474 850 Kč. Organizace zapojila do svého rozpočtu také peněžní fondy, z nichž byla čerpána částka ve výši 145 170 Kč.

ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín, Turkmenská v tomto roce neprovozovala žádnou doplňkovou činnost.

Tab. 3.10 Výsledek hospodaření (v Kč)

Výnosy	25 483 610
Náklady	25 368 820
Výsledek hospodaření	114 790

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2010, vlastní zpracování

Oproti plánovanému rozpočtu náklady vykazují v některých položkách vyšší čerpání, tím došlo k překročení stanoveného rozpočtu. Organizace, ale také překročila výnosovou stránku rozpočtu, čímž se podařilo rozpočet nejenomže vyrovnat, ale také organizace vytvořila v hlavní činnosti zisk, který je vykazován ve výši 114 790 Kč. K vyrovnání nákladů se využila úspora některých nákladových položek, zapojily se nerozpočtové výnosy, prostředky fondů se převedly do výnosů a tím organizace dokázala pokrýt zvýšené náklady.

Vytvořený zisk v hlavní činnosti ve výši 114 790 Kč se škola spolu se zřizovatelem rozhodla přidělit do rezervního fondu.

Tab. 3.11 Neinvestiční náklady na žáka

Rok 2010	Náklady celkem (v Kč)	Náklady na žáka v Kč		
		Přímé	Provozní	Celkem
Celkové náklady	25 368 820	84 198,84	15 678,39	99 877,23
Pokryto dotací	24 182 200	83 708,52	11 497,01	95 205,53
Kryto vlastními výnosy	1 186 610	490,32	4 181,37	4 671,69

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2010, vlastní zpracování

Náklady na jednoho žáka v roce 2010 činí celkem 99 877,23 Kč z toho je 95,35% hrazeno dotacemi. Škola hradí z vlastních nákladů pouze 4,65% což představuje částku 4 671,69 Kč. Náklady na jednoho žáka představují pouze 0,39 % celkových nákladů školy.³⁵³⁶

³⁵ Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2010,

³⁶ Výroční zpráva o činnosti školy 2010/2011

3.3 Školní rok 2011/2012

Stručná analýza hospodaření školy ve školním roce 2011/2012.

Zaměstnanci

Škola člení své zaměstnance na pedagogické a nepedagogické zaměstnance.

Tab. 3.12 Zaměstnanci školy

Pedagogičtí pracovníci	51
Nepedagogičtí pracovníci	13
Celkem	64

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2011/2012, vlastní zpracování

Škola zaměstnává celkem 64 zaměstnanců. Podstatnou část z nich tvoří pedagogičtí pracovníci tj. 79,68% ze všech zaměstnanců. Tito zaměstnanci mají za úkol výchovu a vzdělávání dětí. Ostatní nepedagogičtí pracovníci naopak zajišťují ekonomický, ale i technický chod školy.

Tab. 3.13 Členění pedagogických pracovníků podle odborné kvalifikace

Odborná kvalifikace	Celkem
Učitel speciální pedagog	28
Vychovatel	7
Asistent pedagoga	16
Celkem	51

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2011/2012, vlastní zpracování

Na škole je 54,90 % učitelů speciálních pedagogů, kteří zodpovídají za vzdělávání žáků. Ostatní pedagogičtí pracovníci mají za úkol dohled nad žáky, dále pomáhají speciálním pedagogům při vyučování žáků s handicapem. Vychovatel dohlíží na žáky v mimoškolních aktivitách, jako je účast ve školním klubu popřípadě ve školní družině.

Žáci školy

ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín sdružuje Základní školu praktickou a Základní školu speciální. Podle toho, do jaké školy žáci chodí, jsou zařazeni do příslušných tříd. Základní škola praktická má v níže uvedené **tabulce č. 3.14 Počty žáků školy** označení 1. - 9. Může se stát, že ne vždy jsou všechny třídy otevřeny kvůli nenaplněné kapacitě a poté dochází k spojení více tříd do jedné nebo v opačném případě je otevřených víc tříd daného ročníku. Základní škola speciální má více studijních programů, podle kterých jsou jednotlivé třídy různě označeny. Speciální třídy pro znevýhodněné žáky a autisty jsou označeny jako S, rehabilitační

třídy jako R a přípravný ročník pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí jako 0. Přípravný ročník speciální školy je označen jako R0.

Tab. 3.14 Počty žáků školy

Třída	Počet chlapců	Počet dívek	Celkem
0.	10	5	15
1. – 9.	55	47	102
R 0	5	0	5
R 1 – 4	8	11	19
S. 1 – 3	2	15	17
Celkem	80	78	158

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2011/2012, vlastní zpracování

ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín, Turkmenská v letošním roce opět otevřela přípravnou třídu pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Tato třída byla plně obsazena. Do první třídy na základní školu praktickou se hlásilo celkem 8 dětí a díky tomu mohla být otevřená první třída. Škola dále otevřela dalších 8 tříd. Z důvodu většího počtu žáků v páté třídě byla pro děti otevřena třída 5. A a 5. B. Bohužel se nepodařilo naplnit čtvrtou třídu, a proto byli tito žáci spojeni s třídou 5. A. V tomto roce se také podařilo otevřít přípravný ročník speciální školy, kde je kapacita 9 žáků. Škola dále otevřela čtyři rehabilitační třídy a tři třídy pro děti se speciálními potřebami a děti s autismem. Ve škole je o 0,63 % více chlapců než děvčat. V tomto roce navštěvuje školu celkem 158 dětí, kapacita školy je tedy naplněna z 95,76 %.

Tab. 3.15 Další vzdělávání

Typ školy	Počet přijatých žáků
Odborné učiliště	6

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2011/2012, vlastní zpracování

Po ukončení povinné školní docházky se podařilo 6 žákům pokračovat ve studiu na odborném učilišti.

Projekty školy a peněžní dary

Škola se každoročně zapojuje aktivně do různých projektů, které jsou pro ni přínosem, a mimo jiné ji zajišťuje peněžní prostředky pro rozvoj školy.

Tab. 3.16 Projekty školy

Projekty spolufinancovány Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR	
Chci, a proto umím	Tento tříletý projekt byl ukončen 30. 1. 2012. Popis viz Tab. 3.6.
Vše souvisí se vším	Aktivity projektu byly ukončeny 29. 6. 2012. Popis viz Tab. 3.6.
Odpoledne ve škole	Dlouhodobý projekt byl ukončen 30. 5. 2012. Popis viz Tab. 3.6.
„Centrum nových metod a příležitostí ve vzdělávání.“	Projekt byl zahájen 1. 9. 2010. Popis viz Tab. 3.6.
„Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a trh práce“	Zahájení projektu proběhlo 8. 11. 2010 a ukončení 30. 6. 2012. Popis viz Tab. 3.6.
„Šance pro všechny“	Zahájení projektu proběhlo 1. 11. 2010 a ukončení 30. 6. 2012. Popis viz Tab. 3.6.
„Ovoce do škol“	Dlouholetý projekt školy. Popis viz Tab. 3.6.
„Cesta k praktickému životu“	1. 8. 2011 byl zahájen projekt v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.
„Krok správným směrem“	Realizace projektu proběhne 1. 9. 2012. Návrh projektu zpracovala škola, který byl následně schválen.

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2011/2012, vlastní zpracování

V tomto roce došlo k ukončení mnoha projektů z důvodů uplynutí doby, na kterou byly sjednány. Škola se stále snaží realizovat a zapojovat do nových projektů, které jsou pro ní přínosem. Škole se v tomto roce podařilo zpracovat projekt s názvem „Krok správným směrem“, který byl následně schválen a od dalšího školního roku bude zahájen.

Tab. 3.17 Sponzorské dary

Peněžní dary	85 215 Kč
---------------------	-----------

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2011/2012, vlastní zpracování

Škole se podařilo získat peněžní prostředky ve výši 85 215 Kč.

Hospodaření školy

Při hodnocení výsledku hospodaření jsou náklady členěny na náklady přímé a provozní.

Tab. 3.18 Náklady školy (v Kč)

Přímé náklady	21 708 980
Provozní náklady	3 240 060
Náklady celkem	24 949 040

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2011, vlastní zpracování

V tomto roce dosáhly celkové náklady částky 24 949 040 Kč. Z 87% jsou tvořeny přímými náklady. Největší položku přímých nákladů tvoří mzdové prostředky ve výši 15 832 650 Kč. Tato položka tvoří 72,93% přímých nákladů. Do provozních nákladů je zahrnut nákup energie, úklid, údržba, opravy, odpis majetku, vybavení školy atd.

Tab. 3.19 Výnosy školy (v Kč)

Výnosy z vlastních výkonů	487 990
Čerpání fondů	227 100
Výnosy z nároků na prostředky SR, ÚSC	24 198 490
Výnosy celkem	24 950 980

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2011, vlastní zpracování

Celkové výnosy dosáhly částky 24 950 980 Kč a celkové náklady převyšují o 0,01%. Z 89,07% jsou tyto výnosy tvořeny z prostředků státního rozpočtu, které představují částku 22 224 490 Kč. V tomto roce se čerpaly peněžní prostředky i z fondů ve výši 227 100 Kč. V oblasti vlastních výkonů se škole podařilo získat výnosy ze stravného ve výši 487 990 Kč.

Tab. 3.20 Výsledek hospodaření hlavní činnosti (v Kč)

Výnosy	24 950 980
Náklady	24 949 040
Výsledek hospodaření	1 940

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2011, vlastní zpracování

Plánovaný rozpočet pro tento rok byl opět u výdajové, ale i nákladové stránky překročen. Zvýšené náklady byly z důvodu čerpání vlastních peněžních prostředků a dotací na platy zaměstnanců v rámci probíhajících projektů. Došlo také k neočekávaným opravám a údržbě majetku, které byly neplánované podle rozpočtu. Tento rok se nakonec podařilo vyrovnat rozpočet a škola dokonce i vykazuje zisk ve výši 1 940 Kč. Škola vykazovaný zisk po dohodě se zřizovatelem přidělí do rezervního fondu.

ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín, Turkemenská v tomto roce neprovozuje žádnou doplňkovou činnost.

Tab. 3.21 Neinvestiční náklady na žáka (v Kč)

Rok 2010	Náklady celkem (v Kč)	Náklady na žáka v Kč		
		Přímé	Provozní	Celkem
Celkové náklady	24 949 040	84 470,73	12 607,22	97 077,95
Pokryto dotací	24 198 490	84 450,28	9 707,25	94 157,53
Kryto vlastními výnosy	750 550	20,45	2 899,97	2 920,42

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2011, vlastní zpracování

V tomto roce byly neinvestiční náklady na jednoho žáka ve výši 97 077,95 Kč. Z 96,99% byly tyto náklady pokryty dotací. Škola kryla tyto náklady svými vlastními výnosy pouze ve výši 2 920,42 Kč, které představují pouze 3,01 % nákladů na jednoho žáka. Celkové náklady na jednoho žáka představují 0,39% z celkových nákladů.³⁷³⁸

3.4 Školní rok 2012/2013

Stručná analýza hospodaření školy za školní rok 2012/2013.

Zaměstnanci školy

Škola člení své zaměstnance na pedagogické a nepedagogické zaměstnance.

Tab. 3.22 Zaměstnanci školy

Pedagogičtí pracovníci	41
Nepedagogičtí pracovníci	22
Celkem	63

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2012/2013, vlastní zpracování

Škola zaměstnává celkem 63 pracovníků. Pedagogičtí pracovníci tvoří 65,08% ze všech zaměstnanců. Ostatní zaměstnanci jsou zodpovědní za ekonomický a technický chod školy.

³⁷ Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2011

³⁸ Výroční zpráva o činnosti školy 2011/2012

Tab. 3.23 Členění pedagogických pracovníků podle odborné kvalifikace

Odborná kvalifikace	Celkem
Učitel speciální pedagog	24
Vychovatel	7
Asistent pedagoga	10
Celkem	41

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2012/2013, vlastní zpracování

Speciální pedagogové, kteří mají za úkol vzdělávat děti, tvoří 58,54% z pedagogických pracovníků. Ostatní pedagogičtí pracovníci mají za úkol dohled nad žáky, jejich výchovu a spolupráci se speciálním pedagogem při výuce znevýhodněných dětí.

Žáci

ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín sdružuje Základní školu praktickou a Základní školu speciální. Podle toho, do jaké školy žáci chodí, jsou zařazeni do příslušných tříd. Základní škola praktická má v níže uvedené **tabulce č. 3.24 Počty žáků školy** označení 1.-9. Může se, ale stát, že ne vždy jsou otevřeny všechny třídy kvůli nenaplněné kapacitě a poté dochází k spojení více tříd do jedné nebo v opačném případě je otevřených víc tříd daného ročníku. Základní škola speciální má více studijních programů, podle kterých jsou jednotlivé třídy různě označeny. Speciální třídy pro znevýhodněné žáky a autisty jsou označeny jako S, rehabilitační třídy jako R a přípravný ročník pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí jako 0. Přípravný ročník speciální školy je označen jako R 0.

Tab. 3.24 Počty žáků školy

Třída	Počet chlapců	Počet dívek	Celkem
0.	9	3	12
1. – 9.	48	36	84
R 0	5	1	6
R 1 -3	8	8	16
S. 1 – 3	9	8	17
Celkem	79	56	135

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2012/2013, vlastní zpracování

Kapacita školy je naplněna pouze z 81,82%, školu navštěvuje totiž pouze 135 žáků. Základní škola praktická otevřela přípravnou třídu pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Kapacita třídy je 15 žáků, v letošním roce se zde však přihlásilo pouze 12 dětí. Do první třídy se hlásily pouze tři děti, z toho dvě děti zažádaly o odklad povinné školní docházky. Samostatnou první třídu se tedy nepodařilo otevřít. První a třetí třída se musela kvůli nedostatku žáků spojit se třídou druhou. Taktéž pátá třída se musela spojit z důvodu nedostatku žáků se třídou 6. A. Základní škola speciální také otevřela svůj přípravný ročník

pro 6 dětí. Dále také otevřela tři rehabilitační třídy a tři třídy pro děti se speciálními potřebami a děti s autismem. Na škole převládá chlapecká populace, ale pouze jen o 8,52%.

Tab. 3.25 Další vzdělávání

Typ školy	Počet přijatých žáků
Odborné učiliště	9
Praktická škola	2

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2012/2013, vlastní zpracování

Po ukončení povinné školní docházky se podařilo 9 žákům pokračovat ve vzdělávání na odborném učilišti a dalším 2 žákům bylo umožněno studium na praktické škole.

Projekty školy a sponzorské dary

Škola se každoročně zapojuje aktivně do různých projektů, které jsou pro ni přínosem, a mimo jiné ji zajišťuje peněžní prostředky pro rozvoj školy.

Tab. 3.26 Projekty školy

Udržitelnost projektů financovaných Evropským sociálním fondem	
Chci a proto umím	
Vše souvisí se vším	
Odpoledne ve škole	
„Centrum nových metod a příležitostí ve vzdělávání.“	
Projekt spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v realizaci:	
„Krok správným směrem“	Snahou projektu je uplatňování a zlepšení forem výuky a vyučovacích metod, které podporují rovný přístup ke vzdělávání. Rozpočet projektu činí 2 341 753,49 Kč.
„Cesta k praktickému životu.“	Tento projekt byl zahájen 1. 8. 2011
„Ovoce do škol“	Dlouhodobý projekt školy. Popis viz Tab. 3.6.

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2012/2013, vlastní zpracování

Projekty školy, které dlouhodobě probíhaly v minulých letech, jsou sice už ukončeny, ale jejich realizace má stále vliv na činnost školy. Tyto projekty zavedly nové metody výuky, nové speciální učebny a jsou pro školu přínosem. Škola se stále snaží zapojovat do nových projektů. V současné době škola realizuje tři projekty.

Tab. 3.27 Sponzorské dary (v Kč)

Peněžní dary	61 000
Věcné dary	61 562
Dary celkem	122 562

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2012/2013, vlastní zpracování

Škole se podařilo v tomto roce získat sponzorské dary ve výši 122 562 Kč. Jako věcný dar obdržela škola polohovací zařízení v částce 51 562 Kč a další drobnosti ve výši 10 000 Kč.

Hospodaření školy

Pro hodnocení výsledku hospodaření členů škola své náklady na přímé a provozní náklady.

Tab. 3.28 Náklady školy (v Kč)

Přímé náklady	21 264 880
Provozní náklady	3 459 370
Náklady celkem	24 724 250

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2012, vlastní zpracování

Tento rok organizace vykazuje oproti plánovanému rozpočtu nárůst nákladů o 1 469 922 Kč. Tento nárůst je způsobem zvýšeným čerpáním vlastních prostředků a transferů v rámci realizovaných projektů. Došlo také k neočekávanému nárůstu odpisů, který je spojený s bezúplatně předaným majetkem. Tento rok opět došlo k zvýšení nákladů u položky platy.

Tab. 3.29 Výnosy školy (v Kč)

Výnosy z vlastních výkonů	428 680
Čerpání fondů	163 560
Výnosy z nároků na prostředky SR, ÚSC	24 043 170
Výnosy celkem	24 728 580

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2012, vlastní zpracování

Celkové výnosy ve výši 24 728 580 převyšují celkové náklady o 0,02%. V letošním roce škola čerpala z rezervního fondu peněžní prostředky ve výši 163 560 Kč. Největší položkou

výnosů z vlastních výkonů je stravné ve výši 423 080 Kč. Dále získala škola ze státního rozpočtu peněžní prostředky ve výši 21 945 170 Kč. Tato položka tvoří 88,74% všech výnosů.

Tab. 3.30 Výsledek hospodaření školy (v Kč)

Výnosy	24 728 580
Náklady	24 724 250
Výsledek hospodaření	4 330

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2012, vlastní zpracování

Přesto, že došlo k navýšení nákladů oproti plánovanému rozpočtu, došlo také k navýšení výnosů díky zapojení fondů a navýšení prostředků ze státního rozpočtu. Škole se podařilo vykázat zisk ve výši 4 330 Kč. Tyto peněžní prostředky se se souhlasem zřizovatele škola rozhodla přidělit v plné výši do rezervního fondu.

ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín, Turkmenská v tomto roce neprovozovala žádnou doplňkovou činnost.

Tab. 3.31 Neinvestiční náklady na žáka

Rok 2010	Náklady celkem (v Kč)	Náklady na žáka v Kč		
		Přímé	Provozní	Celkem
Celkové náklady	24 724 250	91 658,96	14 911,06	106 570,02
Pokryto dotací	24 043 170	91 117,54	12 516,81	103 634,35
Kryto vlastními výnosy	681 080	541,43	2 394,25	2 935,68

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2012, vlastní zpracování

Celkové náklady na žáka jsou z 97,25% hrazeny dotacemi. Celkové náklady na žáka v tomto roce činí 106 570,02 Kč. Tato částka představuje 0,43% z celkových nákladů školy.³⁹⁴⁰

3.5 Školní rok 2013/2014

Stručná analýza hospodaření školy za školní rok 2013/2014.

³⁹ Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2012

⁴⁰ Výroční zpráva o činnosti školy 2012/2013

Zaměstnanci školy

Škola člení své zaměstnance na pedagogické a nepedagogické zaměstnance.

Tab. 3.32 Zaměstnanci školy

Pedagogičtí pracovníci	41
Nepedagogičtí pracovníci	17
Celkem	58

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2013/2014, vlastní zpracování

Škola zaměstnává celkem 58 zaměstnanců, z toho 70,69% z nich zodpovídá za výchovu a vzdělávání žáků a zbylých 29,31% zaměstnanců zajišťuje ekonomický a technický chod školy.

Tab. 3.33 Členění pedagogických pracovníků podle odborné kvalifikace

Odborná kvalifikace	Celkem
Učitel speciální pedagog	23
Vychovatel	7
Asistent pedagoga	11
Celkem	41

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2013/2014, vlastní zpracování

Z počtu 41 pedagogických pracovníků pouze 23 pracovníků přímo zodpovídá za vzdělávání podle učebního plánu a výchovu dětí. Ostatní zaměstnanci pomáhají speciálním pedagogům při výuce, zodpovídají za výchovu dětí a pomáhají žákům se speciálními potřebami.

Žáci školy

ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín sdružuje Základní školu praktickou a Základní školu speciální. Podle toho, do jaké školy žáci chodí, jsou zařazeni do příslušných tříd. Základní škola praktická má v níže uvedené **tabulce č. 3.34 Počty žáků školy** označení 1.-9. Může se, ale stát, že ne vždy jsou otevřeny všechny třídy kvůli nenaplněné kapacitě a poté dochází k spojení více tříd do jedné nebo v opačném případě je otevřených víc tříd daného ročníku. Základní škola speciální otvírá více druhů tříd. Speciální třídy pro znevýhodněné žáky a autisty jsou označeny jako S, rehabilitační třídy jako R a přípravný ročník pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí jako 0. Přípravný ročník speciální školy je označen jako R0.

Tab. 3.34 Počty žáků školy

Třída	Počet chlapců	Počet dívek	Celkem
0.	13	3	16
1. – 9.	51	31	82
R 0	2	2	4
R 1 – 4	11	7	18
S 1 – 3	7	7	14
Celkem	84	50	134

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2013/2014, vlastní zpracování

Kapacita školy je naplněna jen z 81,21%. Školu navštěvuje pouze 134 žáků. Ve škole je o 12,69% více chlapců než dívek. V tomto roce byla opět otevřena přípravná třída pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Do první třídy se přihlásili 2 žáci, kvůli nesplnění minimální kapacity nebyla otevřena samostatná první třída. Žáci první a druhé třídy musely být spojeny se třetí třídou. Také se nepodařilo naplnit šestou třídu, a proto musela být spojena se třídou 7. A. základní škola speciální otevřela přípravný ročník, čtyři rehabilitační třídy a tři třídy pro děti se speciálními potřebami a děti s autismem.

Tab. 3.35 Další vzdělávání

Typ školy	Počet přijatých žáků
Odborné učiliště	5

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2013/2014, vlastní zpracování

Po ukončení školní docházky se podařilo pokračovat ve vzdělávání 5 studentům na odborném učilišti.

Projekty školy a sponzorské dary

Tab. 3.36 Projekty školy

Udržitelnost projektů financovaných Evropským sociálním fondem	
Chci, a proto umím	
Vše souvisí se vším	
Odpoledne ve škole	
„Centrum nových metod a příležitostí ve vzdělávání.“	
Projekty spolufinancované Evropským sociálním fondem a rozpočtem ČR v realizaci	
„Krok správným směrem.“	Projekt uplatňuje a zlepšuje formy výuky a vyučovacích metod podporujících rovný přístup ke vzdělávání. Rozpočet projektu činí 2 341 753,49 Kč.
„Cesta k praktickému životu.“	Projekt byl ukončen 31. 1. 2014.

Projekty jiné	
„Čtení, čtení, nad něj není ... nekončíme.“	Tento projekt zpracovala škola v rámci dotačního projektu MŠMT na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy. Projekt řeší problematiku dvojjazyčnosti žáků navštěvující školu.
„Ovoce do škol“	Dlouholetý projekt školy. Popis viz Tab. 3.6.

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2013/2014, vlastní zpracování

V minulých letech škola ukončila dlouhodobě probíhající projekty, které ale stále mají vliv na činnost školy. V tomto roce škola provozuje dlouholetý projekt „Ovoce do škol“, který se snaží, aby si žáci osvojili konzumaci ovoce. Dále škola zpracovala projekt „Čtení, čtení, nad něj není ... nekončíme.“, který byl nakonec schválen a škola jej tedy může realizovat.

Tab. 3.37 Sponzorské dary (v Kč)

Peněžní dary	174 425
Věcné dary	8 000
Dary celkem	182 425

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2013/2014, vlastní zpracování

V tomto roce získala škola od jednotlivců a malých firem sponzorské dary v hodnotě 182 425 Kč. Téměř 95,61% těchto darů tvořily peněžní prostředky. Škola také dostala věcný dar v podobě obkladové palubky v hodnotě 8 000 Kč.

Hospodaření

Pro hodnocení výsledku hospodaření škola rozděluje náklady na náklady přímé a provozní.

Tab. 3.38 Náklady školy (v Kč)

Přímé náklady	19 215 410
Provozní náklady	3 266 930
Náklady celkem	22 482 340

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2013, vlastní zpracování

Celkové náklady organizace v hlavní činnosti k 31. 12. 2013 činí 22 482 340 Kč. Organizace vykazuje oproti upravenému rozpočtu navýšení nákladů o 604 600 Kč.

Je to zapříčiněno nákupem dlouhodobého drobného hmotného majetku v podobě učebních pomůcek a zvýšenými opravami a údržbou školy. Provozní náklady představují 14,53% z celkových nákladů. Jsou zde zahrnuty náklady na nákup drobného dlouhodobého hmotného majetku, vybavení učeben, materiálu na opravy, nákup energie, nájemné, oprava a údržba, odpisy atd.

Tab. 3.39 Výnosy školy (v Kč)

Výnosy z vlastních výkonů	410 400
Čerpání fondů	362 400
Výnosy z nároků na prostředky SR, ÚSC	21 622 280
Výnosy celkem	22 490 630

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2013, vlastní zpracování

Škola tento rok zaznamenala celkové výnosy ve výši 22 490 630 Kč. Celkové výnosy převyšují celkové náklady o 0,04%. Největší položkou vlastních výkonů jsou výnosy ze stravného ve výši 399 800 Kč. V tomto roce škola také čerpala z investičního fondu peněžní prostředky ve výši 290 490 Kč. Největší položka výnosů představují prostředky státního rozpočtu ve výši 19 539 770 Kč.

Tab. 3.40 Výsledek hospodaření školy z hlavní činnosti (v Kč)

Výnosy	22 490 630
Náklady	22 482 340
Výsledek hospodaření	8 290

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2013, vlastní zpracování

Škole se v tomto roce podařilo vykázat zisk z hlavní činnosti ve výši 8 290 Kč.

Doplňková činnost

V tomto roce škola poprvé zahájila doplňkovou činnost. Na základě dodatků ke Zřizovací listině bylo umožněno škole provozovat doplňkovou činnost v oblasti: Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a Hostinská činnost.

Tab. 3.41 Doplnková činnost školy (v Kč)

Činnost	Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření
Hostinská činnost	70 848	75 222	4 374
Výroba, obchod a služby	500	1 001	501
Celkem	71 348	76 223	4 875

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2013, vlastní zpracování

Od 1. 9. 2013 škola zahájila provoz doplňkové činnosti v oblasti hostinné činnosti. Začala vařit obědy pro veřejnost. Výnosy z této činnosti činí 4 374 Kč. Škola dále od 1. 11. 2013 uzavřela Smlouvu o pronájmu nebytových prostor na provoz nápojového automatu na dobu neurčitou. Výnosy z této činnosti v tomto roce činí 501 Kč. Škole se v doplňkové činnosti podařil vykázat zisk ve výši 4 875 Kč.

Tab. 3.42 Konečný výsledek hospodaření (v Kč)

VH z hlavní činnosti	8 290
VH z doplňkové činnosti	4 875
VH celkem	13 165

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2013, vlastní zpracování

Škola v tomto roce vykazuje celkový zisk z hlavní a doplňkové činnosti ve výši 13 165 Kč. Na základě dohody se zřizovatelem se tento zisk v plné výši přidělí do rezervního fondu.

Tab. 3.43 Neinvestiční náklady na žáka

Rok 2010	Náklady celkem (v Kč)	Náklady na žáka v Kč		
		Přímé	Provozní	Celkem
Celkové náklady	22 482 340	90 638,74	15 410,05	106 048,79
Pokryto dotací	21 610 780	90 533,95	11 403,68	101 937,63
Kryto vlastními výnosy	871 570	104,80	4 006,37	4 111,17

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2013, vlastní zpracování

Celkové náklady na jednoho žáka činí 106 048,79 Kč. Tato částka představuje pouze 0,47% z celkových nákladů školy. Celkové náklady jsou z 19,12% pokryty dotací.⁴¹⁴²

3.6 Školní rok 2014/2015

Stručná analýza hospodaření školy za školní rok 2014/2015.

Zaměstnanci školy

Škola člení své zaměstnance na pedagogické a nepedagogické zaměstnance.

Tab. 3.43 Zaměstnanci školy

Pedagogičtí pracovníci	54
Nepedagogičtí pracovníci	13
Celkem	67

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2014/2015, vlastní zpracování

Škola zaměstnává celkem 67 zaměstnanců. 80,60% z těchto zaměstnanců zodpovídá za výchovu a vzdělávání žáků, zbylých 10% zajišťuje ekonomický a technický chod školy.

Tab. 3.44 Členění pedagogických pracovníků podle odborné kvalifikace

Odborná kvalifikace	Celkem
Učitel speciální pedagog	24
Vychovatel	7
Asistent pedagoga	11
Osobní asistent - dotace ÚP	12
Celkem	54

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2014/2015, vlastní zpracování

Škola zaměstnává 54 pedagogických pracovníků. Téměř 44,44% z nich přímo zajišťuje výuku a vzdělávání dětí. Ostatní pedagogičtí zaměstnanci zajišťují výchovu žáků a pomáhají speciálním pedagogům při výuce dětí se speciálními potřebami. Škola na základě dotace od Úřadu práce Vsetín zřídila 12 pracovních míst na pozici osobní asistent.

Počty žáků

ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín sdružuje Základní školu praktickou a Základní školu speciální. Podle toho, do jaké školy žáci chodí, jsou zařazeni do příslušných tříd. Základní škola praktická má v níže uvedené tabulce č. 3 Počty žáků školy označení 1. - 9. Může se, ale stát, že ne vždy jsou otevřeny všechny třídy kvůli nenaplněné kapacitě a poté dochází k spojení

⁴¹ Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2013

⁴² Výroční zpráva o činnosti školy 2013/2014

více tříd do jedné nebo v opačném případě je otevřených víc tříd daného ročníku. Základní škola speciální má více studijních programů. Speciální třídy pro znevýhodněné žáky a autisty jsou označeny jako S, rehabilitační třídy jako R a přípravný ročník pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí jako 0. Přípravný ročník speciální školy je označen jako R0.

Tab. 3.45 Počty žáků školy

Třída	Počet chlapců	Počet dívek	Celkem
0.	9	6	15
1. – 9.	54	33	87
R 0	5	1	6
R 1 – 3	8	7	15
S. 1 – 3	11	7	17
Celkem	87	53	140

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2014/2015, vlastní zpracování

Škola v tomto roce otevřela přípravnou třídu pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, tuto třídu se podařilo plně obsadit. Do první třídy bylo přijato šest žáků. Minimální počet žáků pro otevření třídy je šest, tato podmínka byla tedy splněna, ale jednomu žákovi byla schválena žádost o odklad. K otevření samostatné první třídy tedy nedošlo. Žáci první třídy byli tedy spojeni s druhou třídou. Dále byla spojena třetí třída se čtvrtou. Naopak žáků osmé třídy bylo mnoho, proto musely být otevřeny dvě osmé třídy. Speciální škola otevřela přípravný ročník pro 6 dětí. Poté otevřela tři třídy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a pro děti s autismem a tři rehabilitační třídy pro děti s omezenou pohyblivostí. Školu navštěvovalo celkem 140 dětí. Na škole je převaha chlapců o 12,14%.

Tab. 3.46 Další vzdělávání

Typ školy	Počet přijatých žáků
Odborné učiliště	9
Praktická škola	5

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2014/2015, vlastní zpracování

Po ukončení povinné školní docházky se povedlo pokračovat ve vzdělávání 9 žákům na odborném učilišti a pěti žákům v praktické škole.

Projekty školy a sponzorské dary

Škola se každoročně zapojuje aktivně do různých projektů, které jsou pro ni přínosem a mimo jiné ji zajišťuje peněžní prostředky pro rozvoj školy.

Tab. 3.47 Projekty školy

Udržitelnost projektů financovaných Evropským sociálním fondem	
Chci, a proto umím	
Vše souvisí se vším	
Odpoledne ve škole	
„Centrum nových metod a příležitostí ve vzdělávání.“	
Projekty spolufinancované Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v realizaci	
„Krok správným směrem“	Tento projekt byl ukončen 30. 1. 2015
„Podporou ICT ve výuce k modernizaci vzdělávání ve Zlínském kraji“	Projekt probíhá od 1. 10. 2014 – 31. 7. 2015. Realizátorem projektu je Profima Efective, s.r.o. účelem projektu je zvýšení kompetencí ředitelů a pedagogických pracovníků základních škol při integraci ICT ve všech aktivitách ZŠ a vybavení školy dotykovými tablety. Rozpočet projektu činí 970 902,40 Kč.
„Cesta za poznáním“	Projekt začal 1. 7. 2015 s rozpočtem 324 302 Kč. Podstatou je zavedení čtenářských dílen do vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura za účelem zlepšení čtenářské gramotnosti a na profesní rozvoj pedagogů cizích jazyků, přírodovědných nebo technických předmětů.
Comenius Regio	Průběh projektu od 1. 9. 2013 do 30. 8. 2015. Projekt integruje romské komunity. V rámci projektu probíhaly konzultace s učiteli ze zahraničí.
Projekty jiné	
„Čtení, čtení, nad něj není ... Stále nás baví“	Škola zpracovala projekt v rámci dotačního programu MŠMT na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšina multikulturní výchovy. Tento projekt se zabývá problematikou dvojjazyčnosti žáků ve škole. Rozpočet činí 57 900 Kč.
„Dotyky přírody ve škole“	V rámci dotačního programu Zlínského kraje škola zpracovala projekt na environmentální aktivity pro žáky s rozpočtem 68 000 Kč.
„Ovoce do škol“	Dlouholetý projekt školy. Popis viz Tab. 3.6.

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2014/2015, vlastní zpracování

Škola se aktivně zapojuje do různých projektů, které jsou přínosem pro celou školu. V současné době je zapojena do 5 projektu a do 1 projektu, který bude zahájen až v následujícím školním roce.

Tab. 3.48 Sponzorské dary (v Kč)

Peněžní dary	235 964
Věcné dary	15 448
Celkem	251 412

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2014/2015, vlastní zpracování

Škole se podařilo zajistit sponzorské dary v celkové výši 251 412 Kč. Z 93,85% jsou sponzorské dary tvořeny z peněžních prostředků od jednotlivců a malých podnikatelů. Škola také obdržela věcné dary v podobě vybavení lékárníček, vědra, motyky, koše, skřínky věšáky a službu v podobě instalatérské práce.

Hospodaření

Pro hodnocení výsledků hospodaření škola člení náklady na přímé a provozní náklady.

Tab. 3.49 Náklady školy (v Kč)

Přímé náklady	20 980 729
Provozní náklady	3 282 425
Náklady celkem	24 263 154

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2014, vlastní zpracování

Celkové náklady školy v k 31. 12. 2014 činí 24 263 154 Kč. Oproti plánovanému rozpočtu došlo k nárůstu nákladů. Je to zapříčiněno nákupem dlouhodobého drobného hmotného majetku v podobě učebních pomůcek a zvýšenými opravami a údržbou školy. Provozní náklady představují 13,52% z celkových nákladů. Jsou zde zahrnuty náklady na nákup drobného dlouhodobého hmotného majetku, vybavení učeben, materiál na opravy, nákup energie, nájemné, odpisy, oprava a údržba atd.

Tab. 3.50 Výnosy školy (v Kč)

Výnosy z vlastních výkonů	496 914
Čerpání fondů	159 350
Výnosy z nároků na prostředky SR, ÚSC	23 613 109
Výnosy celkem	24 269 373

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2014, vlastní zpracování

Celkové výnosy školy k 31. 12. 2014 činí 24 269 373 Kč. Ze státního rozpočtu se podařilo škole získat 20 159 077 Kč. Výnosy z vlastních výkonů představují výnosy ze stravného ve výši 471 334 Kč a výnosy za úplatu ve školní družině a školním klubu ve výši 25 580 Kč. Škola také zapojila do výnosů své fondy ve výši 159 350 Kč. Celkové výnosy převyšují o 0,03% celkové náklady.

Tab. 3.51 Výsledek hospodaření školy (v Kč)

Výnosy	24 269 373
Náklady	24 263 154
Výsledek hospodaření	6 217

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2014, vlastní zpracování

V letošním roce přes zvýšené náklady, ale i výnosy oproti plánovanému rozpočtu se škole podařil vykázat zisk v hlavní činnosti ve výši 6 217 Kč.

Doplňková činnost

Škola kromě hlavní činnosti provozuje také doplňkovou činnost.

Tab. 3.52 Doplňková činnost školy (v Kč)

Činnost	Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření
Hostinská činnost	175 142	175 266	123
Výroba, obchod a služby	22 320	26 560	4 240
Celkem	197 462	201 826	4 363

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2014, vlastní zpracování

Škole se podařilo v doplňkové činnosti vykázat zisk ve výši 4 363 Kč. Tento zisk je z větší části tvořen z činnosti Výroba, obchod a služby.

Tab. 3.53 Konečný výsledek hospodaření školy (v Kč)

VH z hlavní činnosti	6 219
VH z doplňkové činnosti	4 363
VH celkem	10 582

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2014, vlastní zpracování

Z hlavní činnosti a doplňkové činnosti se podařilo škole vykázat konečný zisk ve výši 10 582 Kč, který na základě se souhlasem zřizovatele se škola rozhodla přidělit v plné výši do rezervního fondu.

Tab. 3.54 Neinvestiční náklady na žáka

Rok 2010	Náklady celkem (v Kč)	Náklady na žáka v Kč		
		Přímé	Provozní	Celkem
Celkové náklady	24 263 154	85 986,59	13 452,57	99 439,16
Pokryto dotací	23 613 109	85 084,62	11 690,42	96 775,04
Kryto vlastními výnosy	650 045	327,67	2336,45	2 664,12

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2014, vlastní zpracování

Celkové náklady na jednoho žáka činí 99 439,16 Kč. Tato částka představuje 0,41% z celkových nákladů. Náklady na žáka jsou z 97,32% pokryty dotacemi.⁴³⁴⁴

⁴³ Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2014

⁴⁴ Výroční zpráva o činnosti školy 2014/2015

4. Zhodnocení hospodaření školského zařízení ve školních letech 2010 - 2015

Za sledované období škola zaměstnávala v průměru 64 zaměstnanců za rok. Celkový počet zaměstnanců na základě stanovených limitů pedagogických a nepedagogických zaměstnanců byl závislý na počtu žáků školy, jejich počet se také odvíjel od množství realizovaných projektů a dotací, které zapříčinily vznik nového pracovního místa.

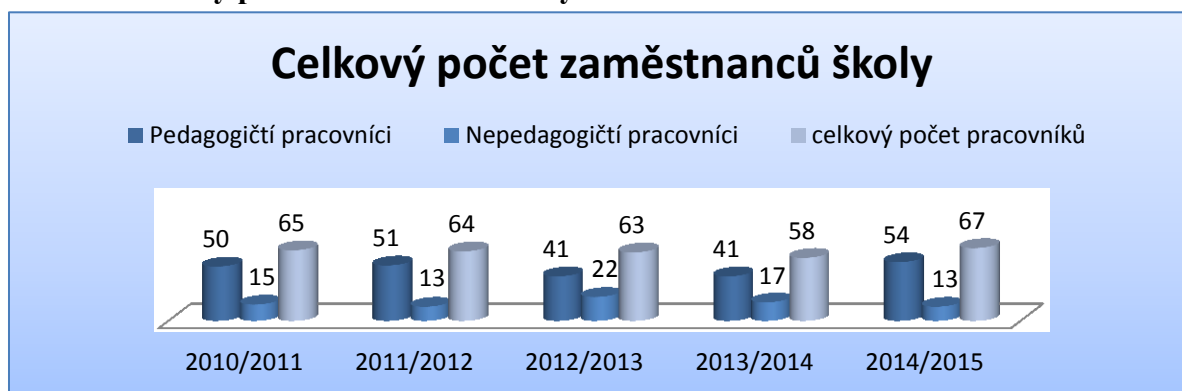
Tab. 4.1 Počet zaměstnanců školy ve školních letech 2010 – 2015

Text	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Pedagogičtí pracovníci	50	51	41	41	54
Nepedagogičtí pracovníci	15	13	22	17	13
Celkem	65	64	63	58	67

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

Z analyzovaného období lze vyčíst, že nejméně zaměstnanců škola zaměstnávala ve školním roce 2013/2014. Příčinou byl snížený počet žáků, ale také ukončení projektů, se kterými bylo spjato nové vytvořené pracovní místo, které zaniklo spolu s projektem. Naopak nejvíce zaměstnanců měla škola ve školních letech 2014/2015, kdy na základě dotace z Úřadu práce škola zřídila 12 pracovních míst na pozici osobní asistent.

Obr. 4.1 Celkový počet zaměstnanců školy ve školních letech 2010 - 2015

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

Kapacita školy je 165 žáků. Za sledované období navštěvovalo školu v průměru 146 žáků ročně, kapacitu v analyzovaných letech se tedy podařilo naplnit v průměru pouze z 88,48%.

Tab. 4.2 Počty žáků školy

Text	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Celkový počet žáků	161	158	135	134	140

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

V jednotlivých školních letech nejsou zaznamenány žádné extrémní výkyvy počtu žáků. Ani v jednom sledovaném období se nepodařilo školu plně naplnit.

Obr. 4.2 Celkový počet žáků školy ve školních letech 2010 - 2015

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

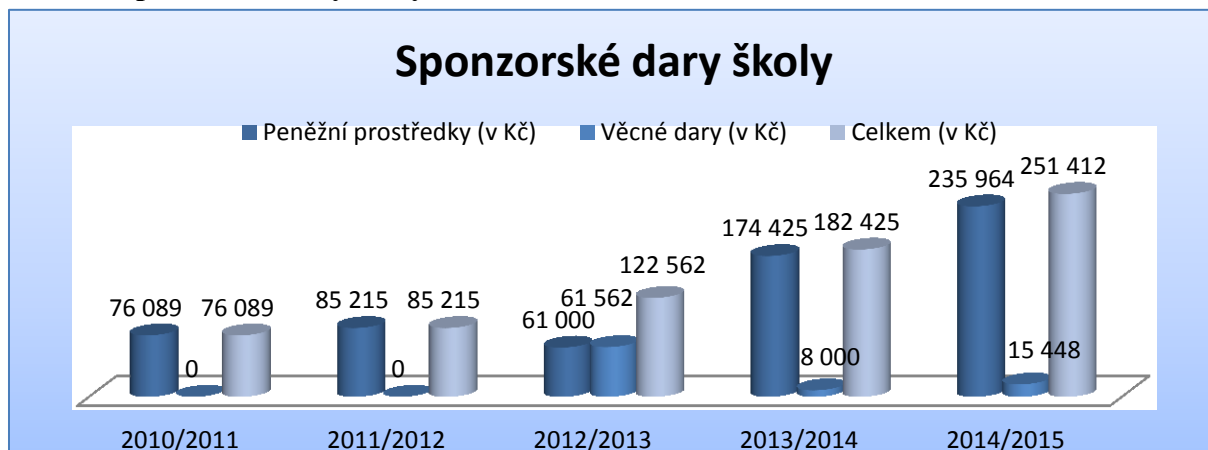
Ve sledovaném období na školu chodilo nejvíce žáků v letech 2010/2011 a naopak nejméně žáků ve školním roce 2013/2014. V posledních letech dochází k nepatrnému úbytku žáků, který je způsoben převážně demografickým vývojem v ČR. Částečně je to také způsobeno vývojem moderních lékařských metod a prostředků, které umožňují integraci znevýhodněných žáků do běžných škol.

Tab. 4.3 Sponzorské dary školy ve školních letech 2010 - 2015

Text	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Peněžní prostředky	76 089	85 215	61 000	174 425	235 964
Věcné dary	0	0	61 562	8 000	15 448
Celkem	76 089	85 215	122 562	182 425	251 412

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

Od té doby, co zaujala škola své důstojné místo na ulici Turkmenská a přestala neustále měnit své místo působení, se ji podařilo vejít do podvědomí veřejnosti. A to mělo příznivý vliv na získání sponzorů. Škole se na základě realizace mnoha úspěšných projektů podařilo získávat věcné dary a finanční prostředky i od větších firem, které se postupem času stávají pravidelnými sponzory.

Obr. 4.3 Sponzorské dary školy ve školních letech 2010 - 2015

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

V jednotlivých letech se škole podařilo získat sponzorské dary v celkové výši 717 703 Kč. Hodnota darů se v jednotlivých letech rapidně zvyšovala.

Tab. 4.4 Hospodářský výsledek školy ve školních letech 2010 – 2015

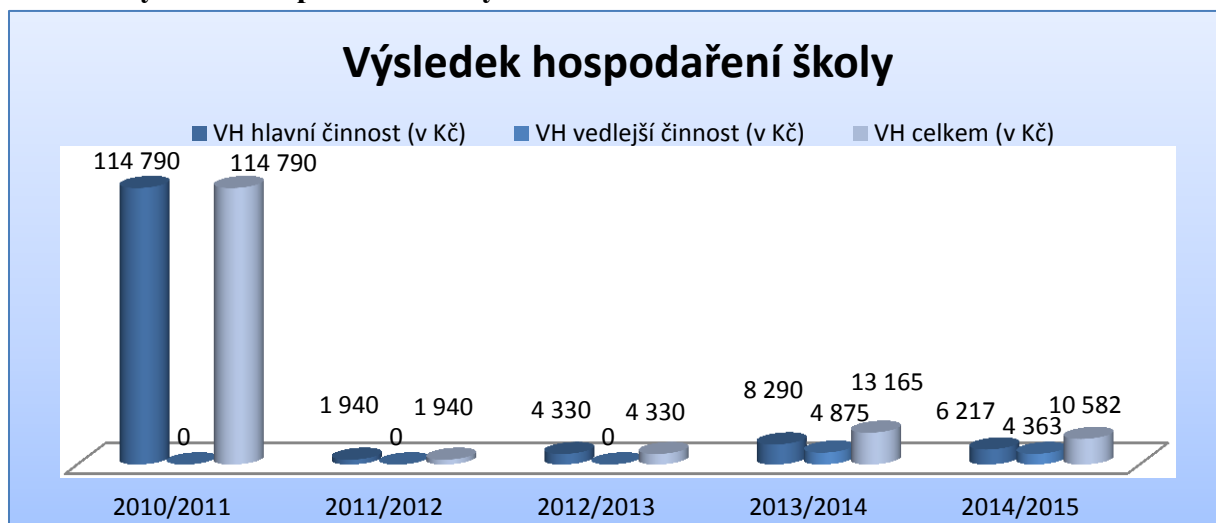
Druh činnosti	Text	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Hlavní činnost (v Kč)	Výnosy	25 483 610	24 950 980	24 728 580	22 490 630	24 269 373
	Náklady	25 368 820	24 949 040	24 724 250	22 482 340	24 263 154
	Výsledek hospodaření	114 790	1 940	4 330	8 290	6 217
Vedlejší činnost (v Kč)	Výnosy	0	0	0	76 223	201 826
	Náklady	0	0	0	71 348	197 462
	Výsledek hospodaření	0	0	0	4 875	4 363
Celkový výsledek hospodaření (v Kč)		114 790	1 940	4 330	13 165	10 582

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

Výsledek hospodaření v analyzovaném období má kolísavý charakter. Největší odchylka je v letech 2010/2011, kdy se škole podařilo vykázat zisk ve výši 114 790 Kč, což bylo zapříčiněno překročením výnosové stránky rozpočtu. Nejvíce se podařilo překročit výnosy z tržeb za stravné a čerpání rezervního fondu. Ke zvýšenému zisku přispěla také úspora některých nákladových položek, zapojené nerozpočtové výnosy jako například sponzorské dary a prostředky z fondů. V následujících letech byl výsledek hospodaření rapidně nižší. Hlavním důvodem bylo snížené množství peněžních prostředků od zřizovatele

určené na krytí provozních nákladů školy. Tento fakt přiměl k tomu, aby si škola zahájila v roce 2013 svou vlastní doplňkovou činnost, která má zlepšit výsledek hospodaření školy.

Obr. 4.4 Výsledek hospodaření školy ve školních letech 2010 - 2015

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

Škole se v analyzovaném období podařilo ve všech jednotlivých letech vykázat zisk, který byl následně převeden do rezervního fondu, z něhož může čerpat v následujících letech.

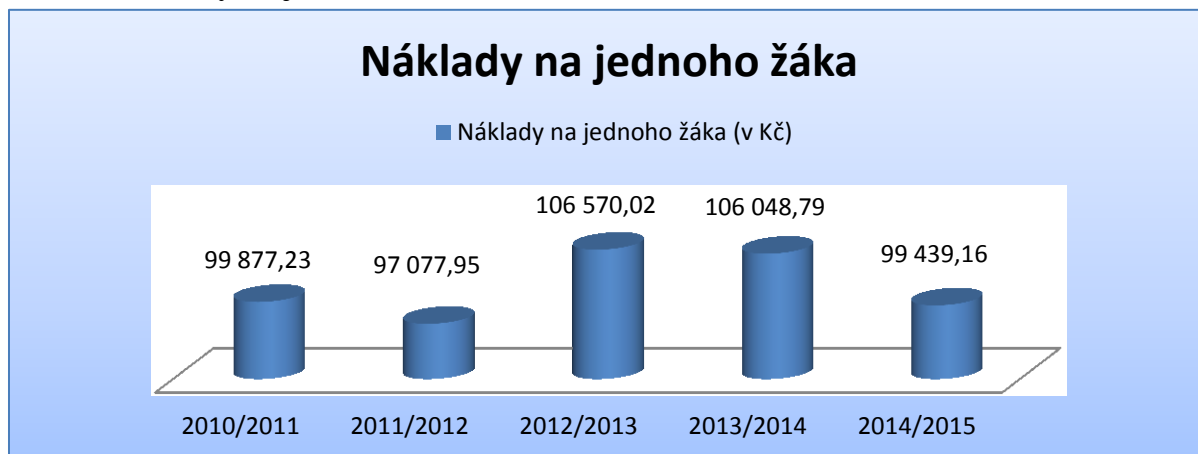
Tab. 4.5 náklady na jednoho žáka v letech 2010 - 2015 (v Kč)

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Náklady na jednoho žáka	99 877,23	97 077,95	106 570,02	106 048,79	99 439,16

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

Ve sledovaném období jsou průměrné náklady na jednoho žáka 101 802,63 Kč. Náklady v jednotlivých letech jsou poměrně vyrovnané. Lehké výkyvy jsou závislé na aktuálním počtu žáků školy. Snížený počet žáků tedy představuje zvýšené náklady.

Obr. 4.5 Náklady na jednoho žáka

Zdroj: Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem v letech 2010 - 2015, vlastní zpracování

Nejnižší náklady byly zaznamenány ve školním roce 2011/2012. V tomto roce škola získala dotace na mzdy asistentů pedagoga, dále obdržela peněžní prostředky z realizovaných projektů a čerpala účelové peněžní prostředky ze státního rozpočtu. Naopak nejvyšší náklady byly zaznamenány ve školním roce 2012/2013. V tomto roce došlo k navýšení nákladů z důvodu poklesu počtu žáků a s tím spojeným navýšením přímých nákladů a vyššího čerpání peněžních prostředků v provozních nákladech.⁴⁵⁴⁶

⁴⁵ Stanovisko OŠMS ZK pro hodnocení výsledků hospodaření příspěvkové organizace zřizované zlínským krajem za rok 2010-2014

⁴⁶ Výroční zprávy o činnosti školy 2010-2015

5 Závěr

Tato bakalářská práce byla zaměřena na hospodaření ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín, Turkmenská. Cílem bylo zhodnotit hospodaření školy za období pěti let a nalezení případného řešení k docílení příznivějších výsledků.

Teoretická část bakalářské práce se zabývala charakteristikou vzdělávacího systému v České republice, který byl následně popsán v první kapitole. Bakalářská práce byla zaměřena na školská zařízení zabývající se speciálním vzděláváním, proto byla zde tato oblast rozebrána podrobněji.

Praktická část byla zaměřena na konkrétní školská zařízení zabývající se speciálním vzděláváním, tedy na ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín. V druhé kapitole byly uvedeny základní údaje o škole včetně její historie. Byl zde uveden počet zaměstnanců, žáků a projektů školy včetně sponzorských darů v jednotlivých letech sledovaného období. Kapitola se také zaměřila na hospodaření školy a podrobně zde byly popsány finanční prostředky školy, které získávala nejenom ze státního rozpočtu, ale i od svého zřizovatele, popřípadě z evropských fondů na základě zpracování projektů v rámci vyhlašovaných projektů. Škola je tedy financována formou vícezdrojového financování. Škola v průběhu analyzovaného období zahájila vlastní doplňkovou činnost, která jí poskytla vlastní peněžní prostředky.

Školská zařízení zabývající se speciálním vzděláváním vynakládají velké finanční prostředky na vybavení škol speciálními pomůckami pro děti s různými stupni handicapu, pro vybudování bezbariérového přístupu, na získání kvalifikace a školení speciálních pedagogů a na zajištění osobních asistentů. Tyto peněžní prostředky získávají školy převážně prostřednictvím dotací. Na základě získaných peněžních prostředků a odborné specializace je škole umožněno se věnovat žákům s různými stupni handicapu. Pro tuto činnost jsou tyto školy kvalifikované a vybavené speciálními pomůckami a proto považují tento vzdělávací segment pro určitý stupeň handicapu nepostradatelným. Běžný vzdělávací proces totiž v současné době není dostatečně připravený na všechny druhy handicapu.

V poslední kapitole bylo provedeno zhodnocení hospodaření školy v jednotlivých letech, které probíhalo prostřednictvím analýzy jednotlivých ukazatelů v daném období. Výsledkem bylo zjištěno, že se škole podařilo každoročně dosáhnout kladného výsledku

hospodaření. Kladný výsledek hospodaření se škole podařil získat i z doplňkové činnosti, nemusí tedy dojít k jejímu zániku, naopak by škola mohla tuto činnost v budoucnu rozšířit.

Zhodnocením výsledků hospodaření bylo tedy zjištěno, že škola využívá svůj majetek efektivně. Škola se získanými peněžními prostředky, ale také s vlastními příjmy a svým majetkem nakládá hospodárně, nedochází tedy k žádnému pochybení.

Seznam použité literatury

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008, 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0.

LECHTA, Viktor. Základy inkluzivní pedagogiky: dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 435 s. ISBN 978-80-7367-679-7.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005, 555 s. ISBN 80-7357-052-1.

REKTOŘÍK, Jaroslav. Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2002, 246 s. ISBN 80-86119-60-2.

SLOWÍK, Josef. Speciální pedagogika: prevence a diagnostika, terapie a poradenství, vzdělávání osob s různým postižením, člověk s handicapem a společnost. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 2007, 160 s. ISBN 978-80-247-1733-3.

Elektronické zdroje

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Manuál UNICEF 2012[online]. MŠMT [2012] dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/kvalitni-vzdelavani-je-vzdelavani-ktere-pracuje-s-kazdym>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: Formální a neformální vzdělávání 2013 [online]. MŠMT [2013] dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/neformalni-vzdelavani-1>

Národní přiřazovací zpráva České republiky. [červen 2011]

NÁRODNÍ ÚSTAV PRO VZDĚLÁVÁNÍ. Vzdělávací systém ČR. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/uploads/Periodika/ZPRAVODAJ/1999/ZP9904Pa.pdf>

561/2004 Sb. ŠKOLSKÝ ZÁKON

SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE, WHO: Definice zdraví. 1980

VLČKOVÁ, Kateřina. Pracovní podkladový materiál k výuce. Brno, 2012. Masarykova univerzita Brno.

MĚSTO VSETÍN. *Rozšíření ZŠ, MŠ a PŠ, Vsetín, Turkmenská ze dne 20. 1. 2016* [online]. [cit. 20. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/zs-turkmenska-rozsirila-nabidku-vzdelavani-pro-zdravotne-postizene-deti/d-518303>

ÚSTAV PRO INFORMACE VE VZDĚLÁVÁNÍ [online]. [cit. 1. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.uiv.cz>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online]. [cit. 1. 12. 2016]. Dostupné z: <http://www.csu.cz>

Interní materiály školy

ZPRÁVY O HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ ZLÍNSKÝM KRAJEM A STANOVISKO OŠMS ZA ROK 2010 - 2014

PROVOZNÍ ŘÁD ŠKOLY 2015

VÝROČNÍ ZPRÁVY O ČINNOSTI ŠKOLY 2010 - 2015

ORGANIZAČNÍ ŘÁD ZŠ, MŠ A PŠ VSETÍN, TURKMENSKÁ, 2015

ZŠ, MŠ a PŠ, Vsetín, Turkmenská. *Základní informace a historie školy* [online]. [cit. 12. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.zsms-turkmenska.cz/zakladni-informace/historie-skoly/>

ZŠ, MŠ a PŠ, Vsetín, Turkmenská. *Základní informace o škole* [online]. [cit. 12. 1. 2015]. Dostupné z: <http://www.zsms-turkmenska.cz/zakladni-informace/>

ZŠ, MŠ a PŠ, Vsetín, Turkmenská. *Školní jídelna* [online]. [cit. 8. 2. 2016]. Dostupné z: www.zsms-turkmenska.cz/jidelnicek-skolni-jidelna/

Zkratky

č.	číslo
ČR	Česká republika
DVD	digitální datový nosič
ICT	informační technologie
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
ŠD	školní družina
SR	státní rozpočet
ÚSC	územní samosprávné celky
ZŠ	základní škola
MŠ	mateřská škola
PŠ	praktická škola jednoletá

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 6. 5. 2016

.....
Blanka Mrázková

Seznam příloh

Příloha č. 1 Základní údaje o škole

Příloha č. 2 Informace o školní jídelně

Příloha č. 1 Základní údaje o škole

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Vsetín, Turkmenská od 29.4.2015 změna názvu na Základní škola, Mateřská škola a Praktická škola Vsetín
Adresa školy	Turkmenská 1612, Vsetín 755 01
IČ	70238898
Bankovní spojení	25431851/0100 Komerční banka Vsetín
Telefon/fax	571411824 - vedení školy 571411826 - školní jídelna
E-mail	info@zsms-turkmenska.cz
Adresa internetové stránky	www.zsms-turkmenska.cz
Právní forma	příspěvková organizace
Zařazení do sítě škol	27.5.1996
Název zřizovatele	Krajský úřad Zlínského kraje, tř. Tomáše Bati 21, Zlín 760 01
Součásti školy	Mateřská škola při nemocnici 11006828 Základní škola při nemocnici 11006810 Základní škola 102780447 Přípravný stupeň 110501101 Školní družina 1006836 Školní jídelna 103092731 Školní klub 11006836
Odloučená pracoviště	Nemocniční 955, Vsetín 755 01 Sychrov 61, 755 01 Vsetín
IZO ředitelství	600171639
Vedoucí a hospodářští pracovníci	Mgr. Dagmar Šimková – ředitelka školy Mgr. Roman Třetina – zástupce ředitelky školy Mgr. Vlasta Kovářová – zástupkyně ředitelky školy od 1.2.2015 Iva Štecová – ekonomka školy Pavla Burdíková – vedoucí školní jídelny
Přehled hlavní činnosti školy (podle zřizovací listiny)	Organizace je základní a mateřská škola se školní družinou, školním klubem a školní jídelnou. Její činnost je vymezena zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy České republiky č. 107/2005 Sb., o školním stravování.

Zdroj: www.zs-msturkmenska.cz/zakladni-informace/

Příloha č. 2 Informace o školní jídelně

Informace školní jídelny při ŽŠ, MŠ a PŠ Vsetín

Provoz školní jídelny se řídí platnými vyhláškami a hygienickými předpisy, dle Vyhlášky č. 107/2005 Sb.

Školní jídelna poskytuje:

- stravování žáků
- stravování zaměstnanců
- stravování vlastních důchodců
- stravování cizích strávníků (vedlejší hospodářská činnost)

Placení stravného:

- inkasem ze sporožirového účtu
- převodem z běžného účtu
- inkasem z běžného účtu
- složenkou
- hotově do pokladny školy

Ceny stravného:

Každé dítě (strávník) je podle vyhlášky 107/2005 sb. zařazeno do kategorie podle věku, kterého dosáhne ve školním roce (školní rok trvá od 1. září do 31.srpna následujícího roku).

Kategorie 02	3 – 6 let	19,-Kč
Kategorie 03	7 – 10 let	21,-Kč
Kategorie 04	11 – 14 let	23,-Kč
Kategorie 05	15 a více let	25,-Kč
Cizí strávníci		63,-Kč

Jídelní lístek se sestavuje na základě zásad zdravé výživy s dodržením přesných norem a požadavků spotřebního koše. Je vyvěšen na www stránkách školy

Výdej obědů:

- od 11,00 - do 11,30 hod. - cizí strávníci
- od 11,30 - do 13,45 hod. - běžný výdej obědů

Zdroj: www.zsms-turkmenska.cz/jidelnicek-skolni-jidelna/